

Venäjän-kaupan barometri

Syksy 2020

Barometritutkimus

- Kumppanimme

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

- Toteutus

taloustutkimus

Barometritutkimus

- selvittää suomalaisten yritysten johdon näkemyksiä liiketoiminnan ja Venäjän talouden näkymistä ja haasteista **kuluneen ja tulevan 6 kk:n aikana**.
- toteutettu kahdesti vuodessa, **keväisin ja syksyisin**, vuodesta 2002 alkaen.

Tietoja tutkimuksesta

- Tutkimuksen perusjoukon muodostavat Suomalais-Venäläisen kauppakamarin jäsenyrityksiä edustavat henkilöt ja muiden **Venäjän-kauppaa käyvien suomalaisten yritysten ylin johto tai asiantuntijat.**
- Puhelinhaastattelut **16.9. - 12.10.2020.**
- Haastatteluja **299 kpl.**

Venäjän-kaupalla tarkoitetaan

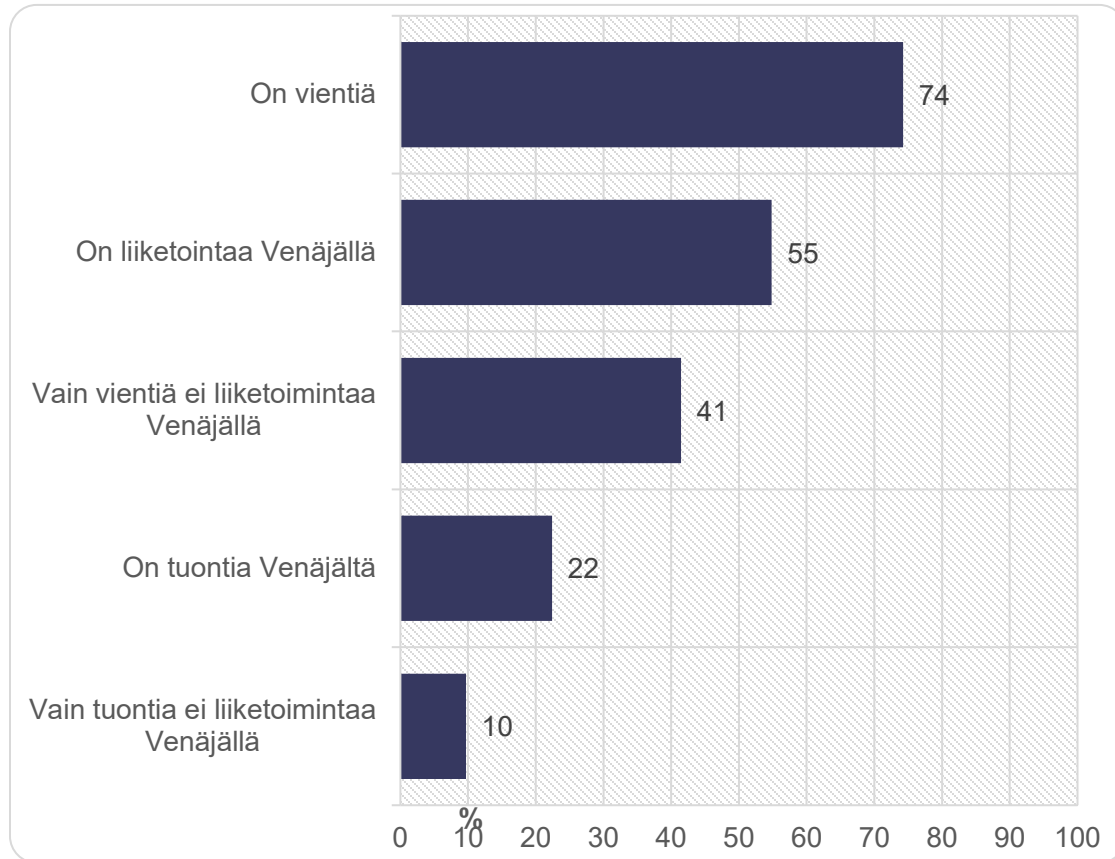
Yrityksellä on

- liiketoimintaa Venäjällä
 - tytäryhtiö, edustusto
 - tuotantoa Venäjällä
 - muuta toimintaa Venäjällä
- vientiä Venäjälle
- tuontia Venäjältä
- kaikkien näiden yhdistelmiä

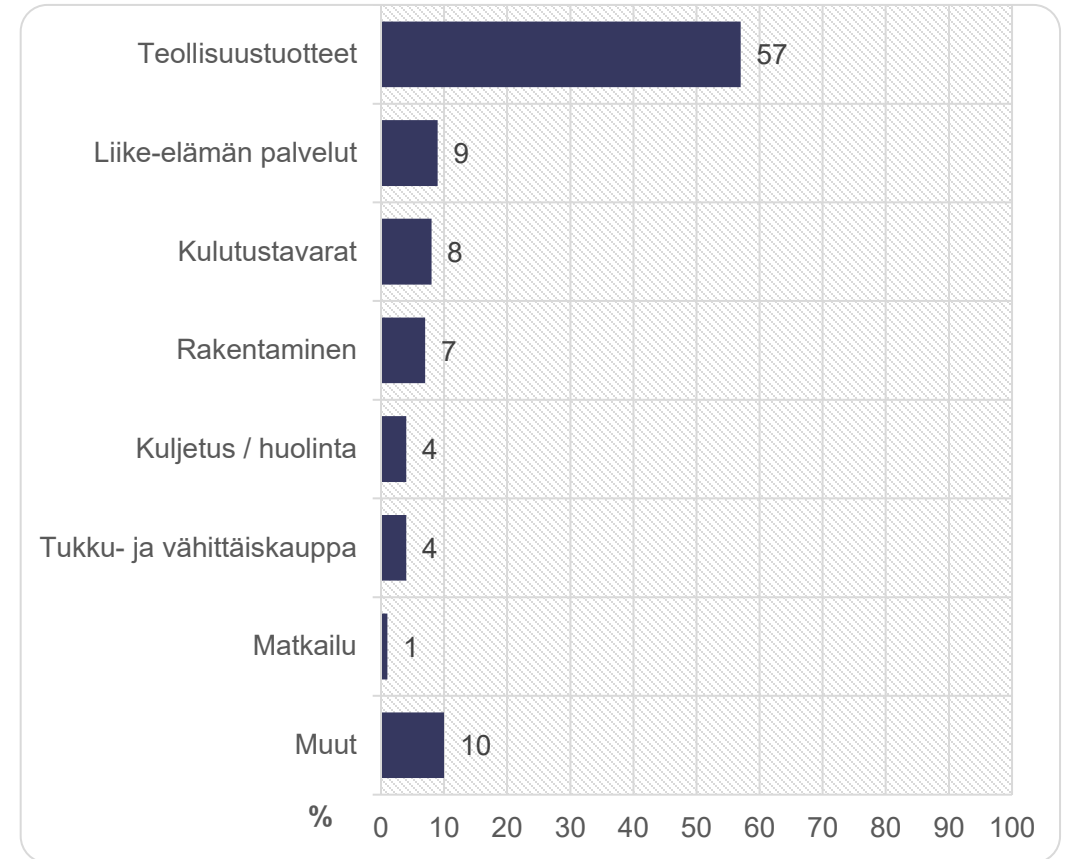

Vastaajien taustat

Yrityksen toiminta Venäjällä

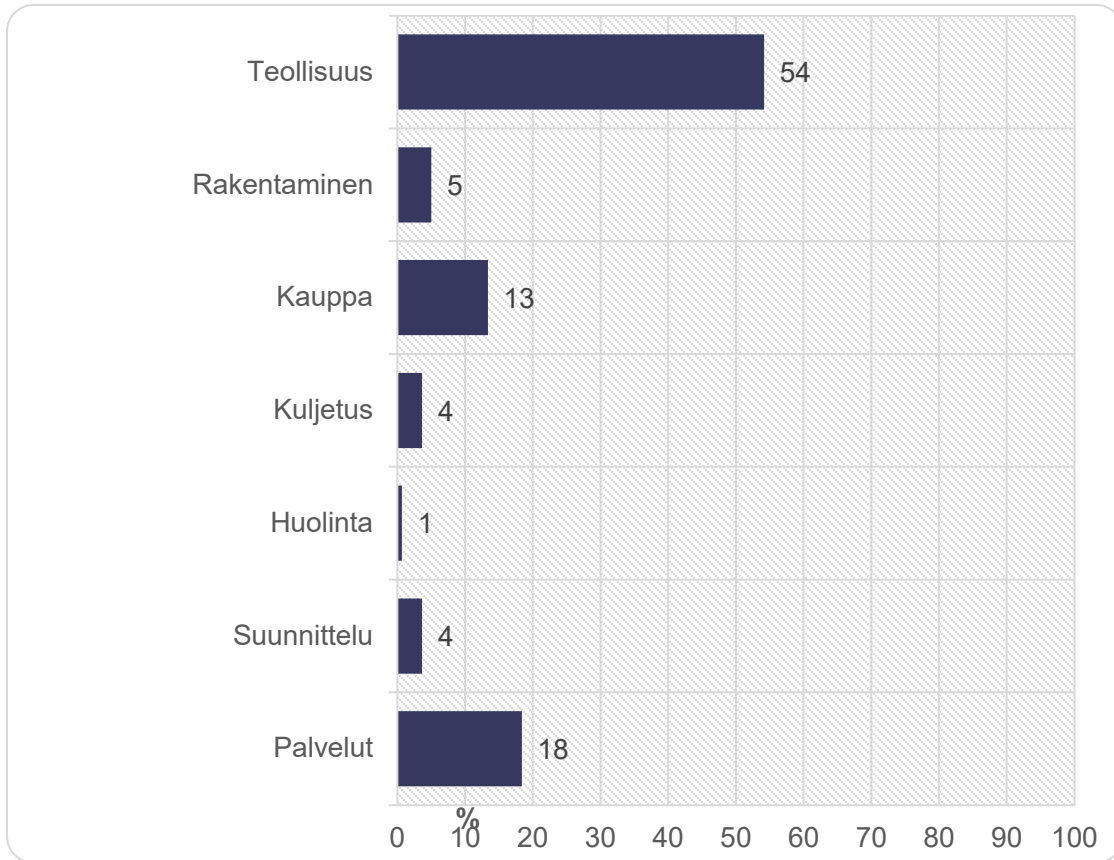

Venäjän-viennin toimialat

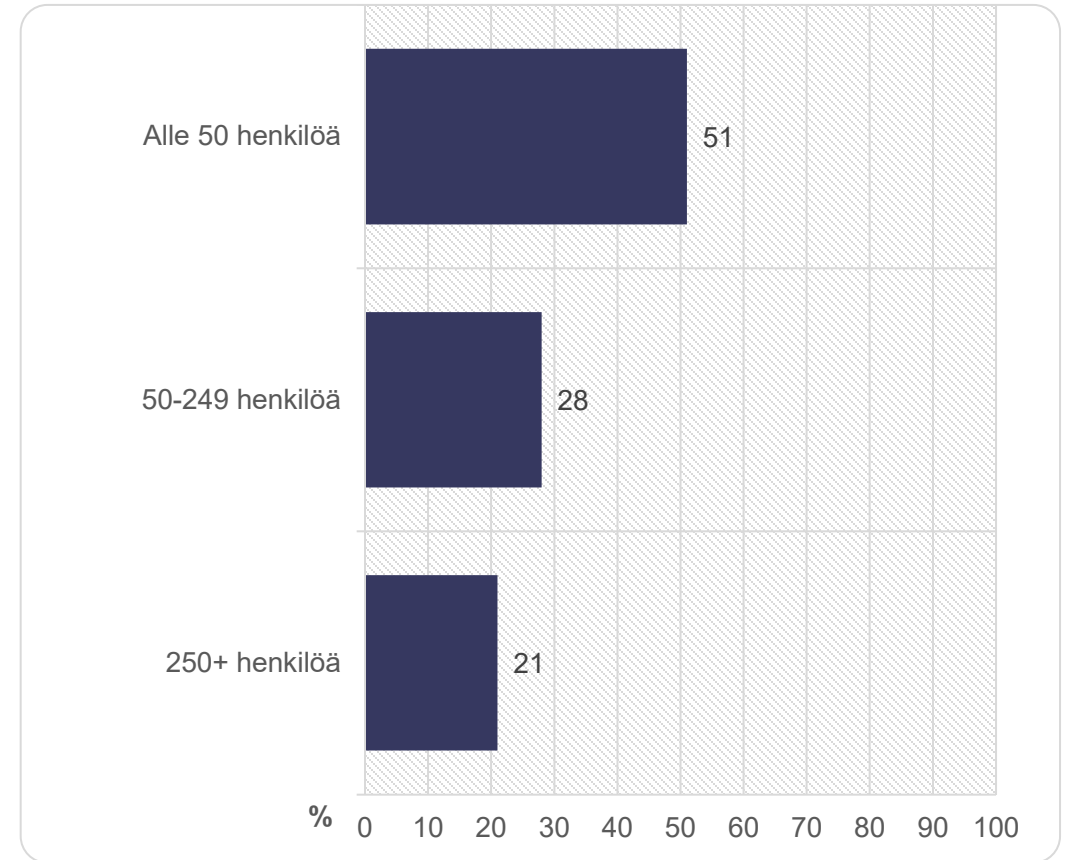

Vastaajien taustat

Yrityksen toimiala Suomessa

Yrityksen koko

Saldoluku

Toteutunutta kehitystä edellisten 6 kk:n aikana ja näkymiä seuraavien 6 kk:n aikana arvioidaan viisiportaisella asteikolla:

- 5 = *kasvanut / kasvaa paljon*
- 4 = *kasvanut / kasvaa jonkin verran*
- 3 = *pysynyt / pysyy ennallaan*
- 2 = *supistunut / supistuu jonkin verran*
- 1 = *supistunut / supistuu paljon*

Saldoluku

- Saldoluku = kasvun ja supistumisen erotus = $(5+4) - (2+1)$.
- Kasvua kokeneiden tai odottavien yritysten osuudesta prosentteina vähennetään supistumista kokeneiden tai odottavien osuus.
- Jos saldoluku on 0, on kasvun ja supistumisen yrityksiä yhtä paljon.
- Positiivinen luku ilmaisee kasvavien yritysten määrällistä ylivoimaa supistuvien yritysten määrään nähden ja negatiivinen vastaavasti kasvavien yritysten alivoimaa.

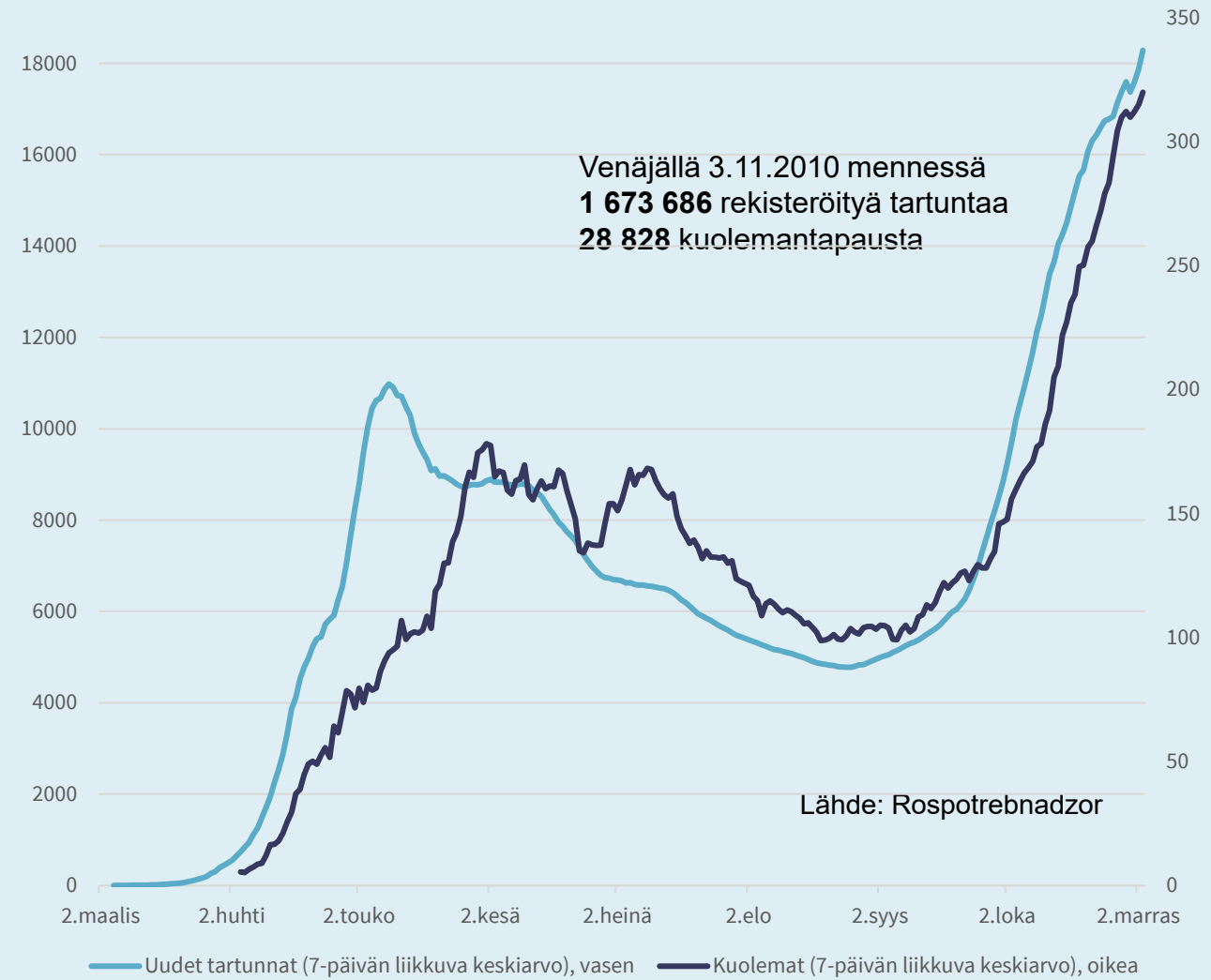

Koronatartunnat Venäjällä

Tartunnat lähteneet huimaan kasvuun lomakauden jälkeen

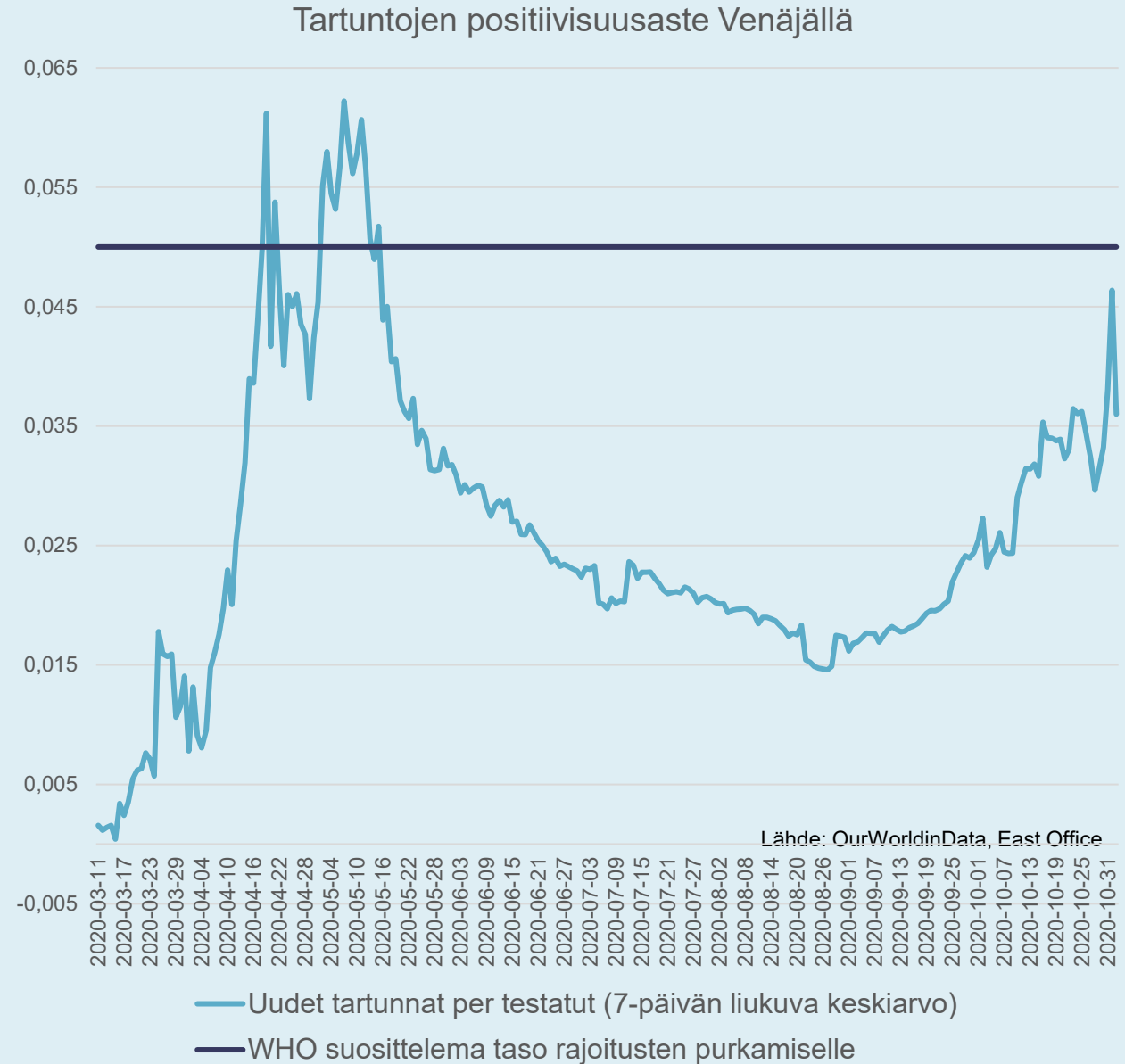
- Venäjällä päivittäiset havaitut tartunnat ja kuolemat ovat kasvaneet nopeasti syksyllä.
- Tämän syksyn ja kevään tilastot eivät ole suoraan verrannollisia toisiinsa suuren testausmäärän ja kuolemien kategorisoinnin muutosten takia.
- Kuolemantapausten määrä on hyvin todennäköisesti vielä alitilastoitu monella alueella, vaikka COVID-19 kuolemantapausten kategorisointia on kehitetty.

COVID-19 tartuntojen ja kuolemien kehitys Venäjällä

Tartuntojen osuus testatuista kuitenkin paremmalla tasolla kuin keväällä

- Venäjällä testataan reilusti yli puoli miljoonaa ihmistä päivittäin ja tartuntojen osuus testatuista on pysynyt vielä kohtuullisella tasolla.
- Talousvaikutusten ohella tästä syystä Venäjällä ei ole vielä turvaututtu yhtä mittaviin rajoitustoimiin kuin keväällä.
- Toisen aallon voi varmuudella sanoa saapuneen Venäjälle.

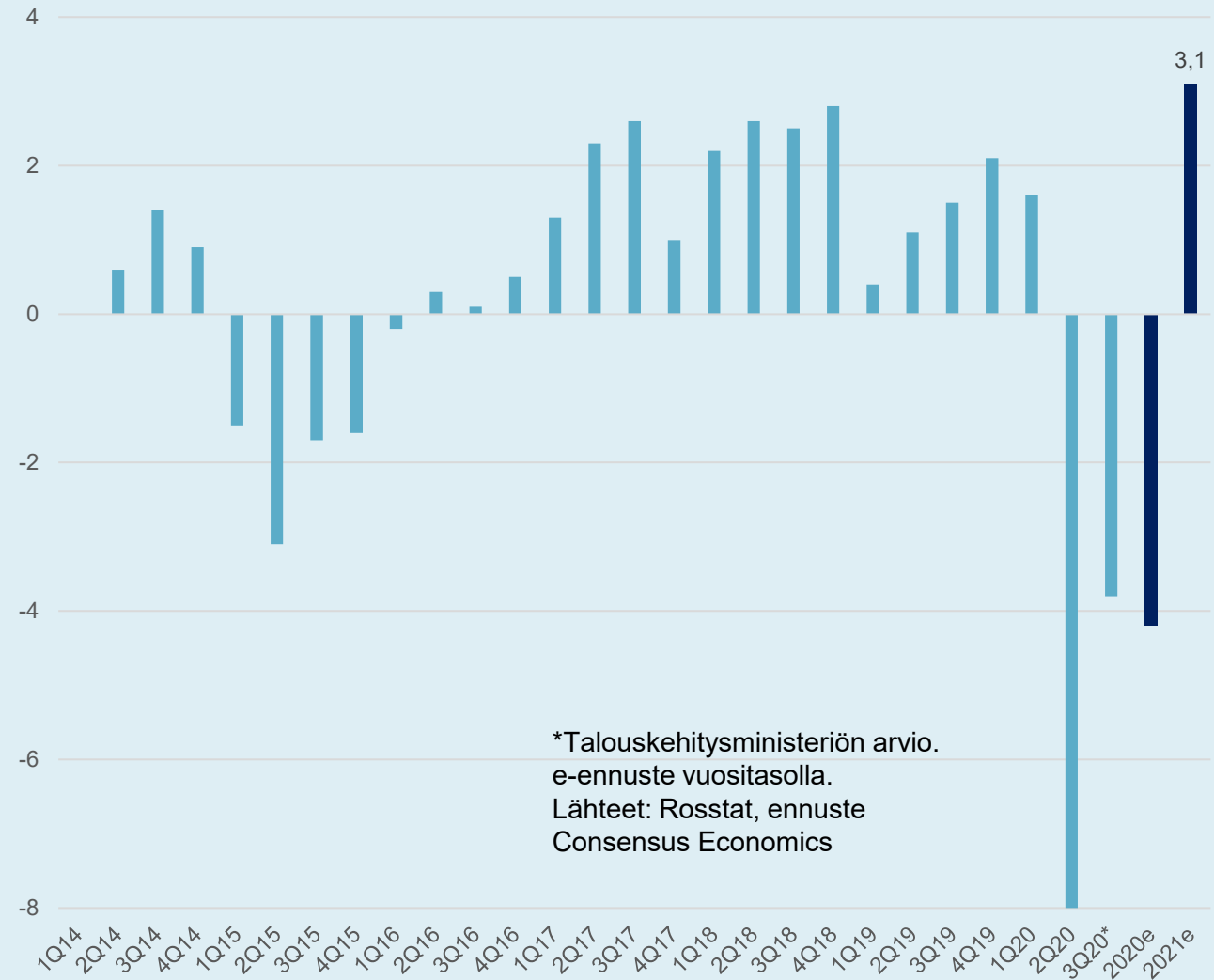

Venäjän talous

Venäjän talous selvinnyt kriisistä pelättyä vähemmällä vauriolla

- Puoli vuotta sitten koronakriisin ja öljyn hintasodan yhteisvaikutuksen arvioitiin olevan hyvin tuhoisia Venäjän taloudelle.
- Koronakriisin hiipuminen kesällä, sopu öljyntuotannosta Saudi-Arabian kanssa sekä Venäjän palvelusektorin verrattain pieni osuus taloudessa on edesauttanut Venäjän selviämistä poikkeuksellisesta kriisistä.
- Kesän nopean elpymisen jälkeen positiivinen kehitys on hidastunut syksyllä heikon globaalin kysynnän ja Venäjän koronatilanteen heikentymisen myötä.

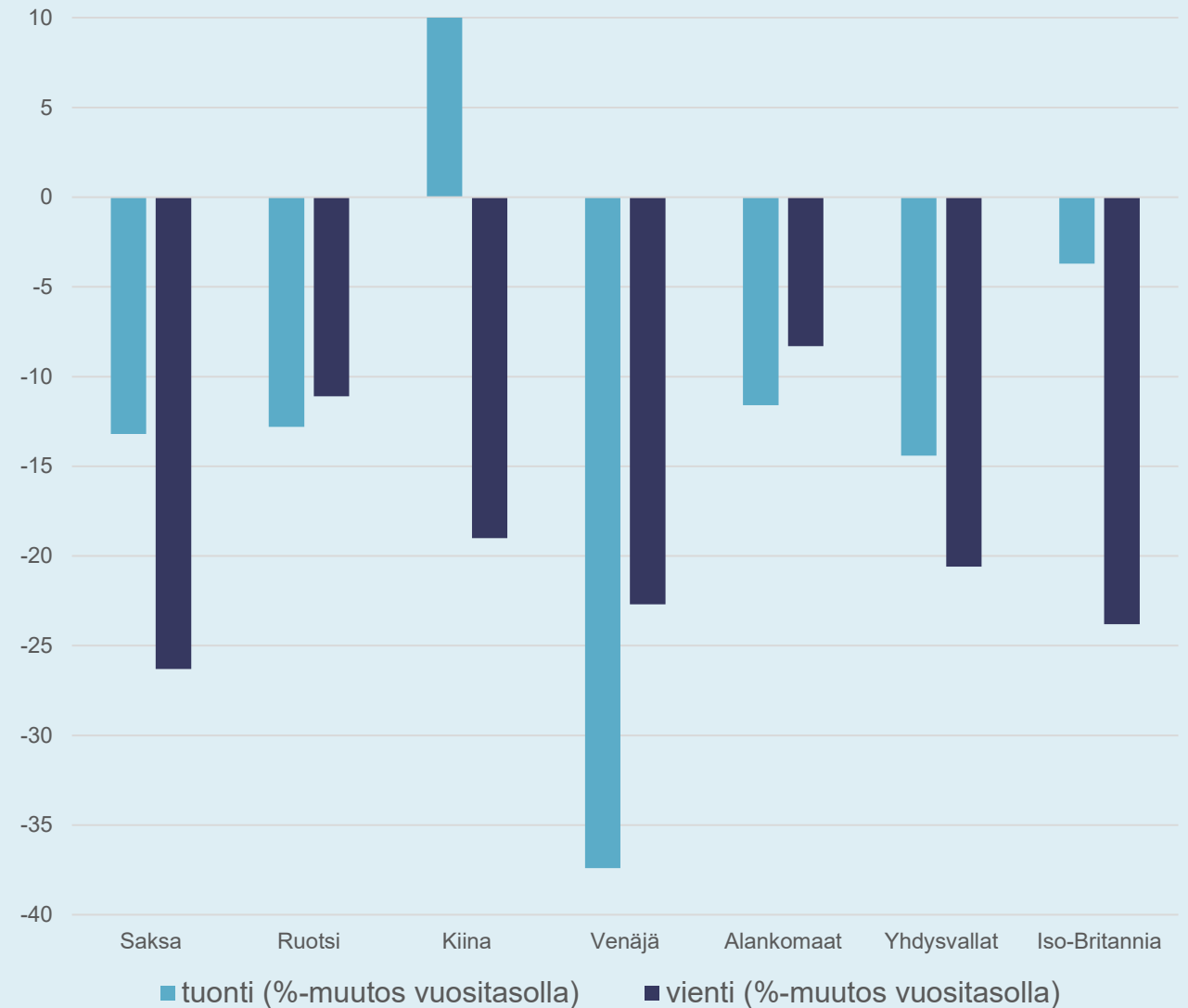
Reaalisen BKT:n kehitys kvartaalitasolla ja ennusteet vuosille 2020-2021

Suomen tavaravienti Venäjälle supistui yli 20 % edellisvuodesta

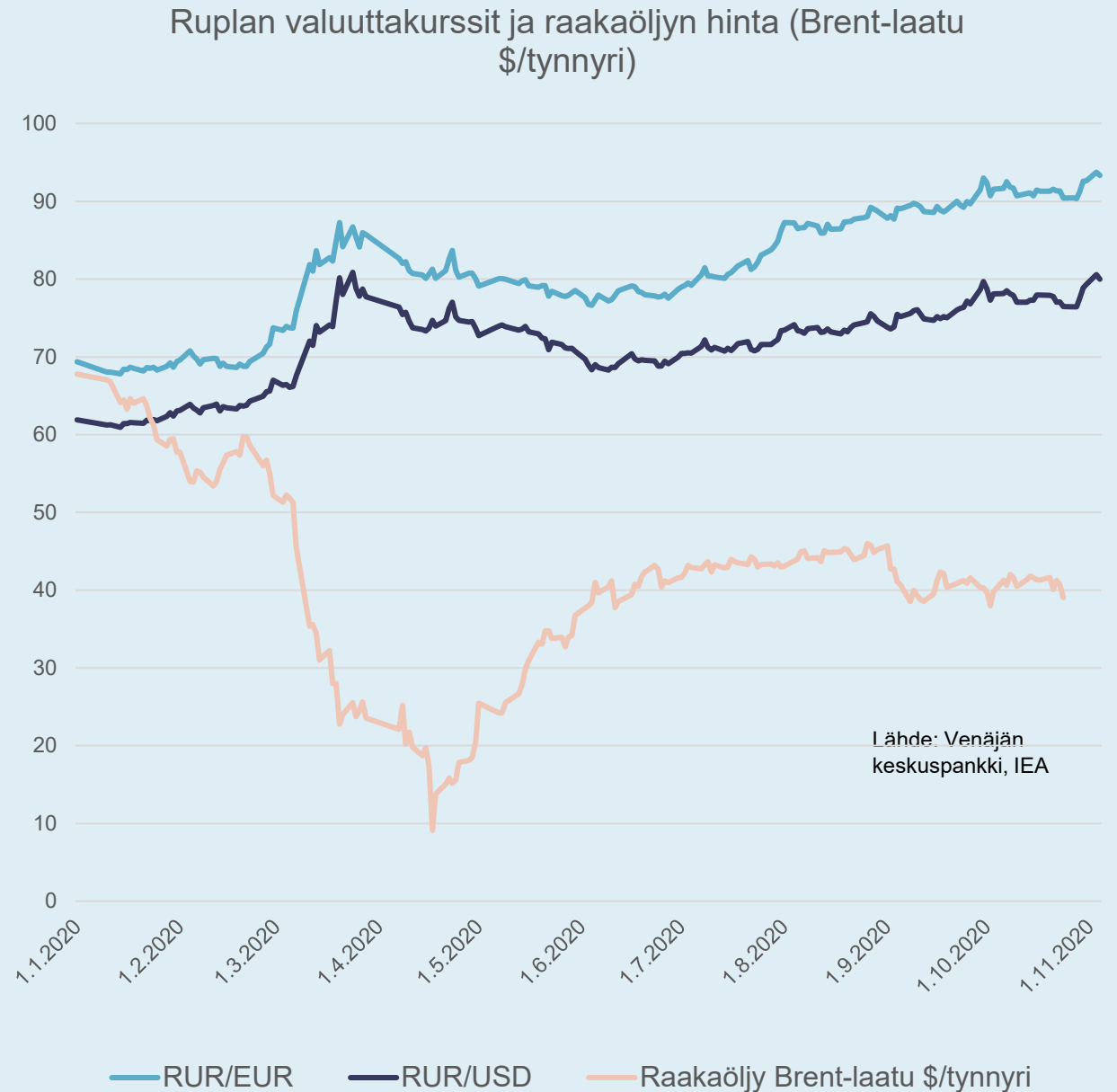
- Tavaraviennin supistuminen on johtunut heikentyneen investointikysynnän ohella vahvasti heikentyneestä ruplasta vuoden 2020 aikana.
- Venäjän tuonnin arvo heikentyi lähes 40 % tammi-elokuussa 2020 verrattuna vuoden takaiseen.
- Tuonnin arvoa laski ennen kaikkea raaka-ainehintojen globaali lasku, joka hyödytti suomalaisia raaka-aineiden tuojia.

Suomen tavarakaupan %-muutos vuositasolla suurimpien kauppakumppanien kanssa, tammi-elokuu 2020

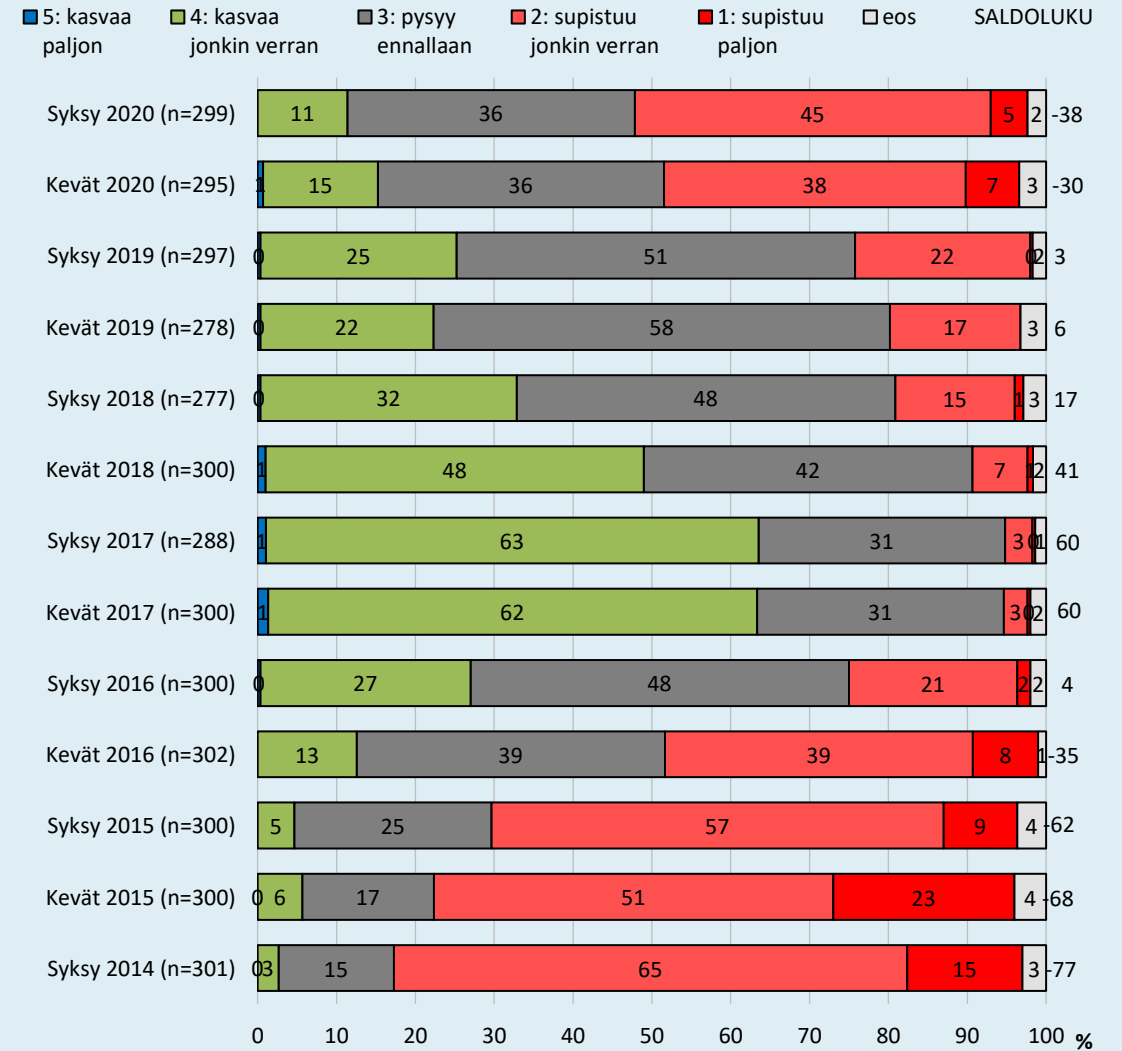
Rupla heikentynyt voimakkaasti geopolittisten jännitteiden tiivistyessä

- Öljyn hinta elpyi maaliskuun romahduksesta, mutta syksyllä ruplan arvo on heikentynyt entisestään.
- Tärkeimpinä ajureina on ollut uusien pakotteiden uhka Navalnyin myrkytyksen ja Valko-Venäjän poliittisen kriisin myötä sekä viime aikoina USA:n presidentin vaalien aiheuttama epävarmuus.
- Samalla globaali kysyntä on syksyllä pysynyt erittäin heikkona Venäjälle tärkeillä raaka-ainemarkkinoilla.

Odotukset Venäjän talouden kehityksestä yhä heikommät

- Vastaajien näkymät Venäjän talouden kehityksestä seuraavan 6 kk aikana ovat synkistyneet edelleen kevään mittauksesta.
- Odotukset ovat heikot niin teollisuudessa, palveluissa kuin kaupan alalla. Synkimmät odotukset ovat teollisuudessa.
- Suuret yritykset ovat pieniä pessimistisempiä Venäjän talouden kehityksen suhteen.

Venäjän talouden kehitys, saldoluku

Kaikki vastaajat = 277-303

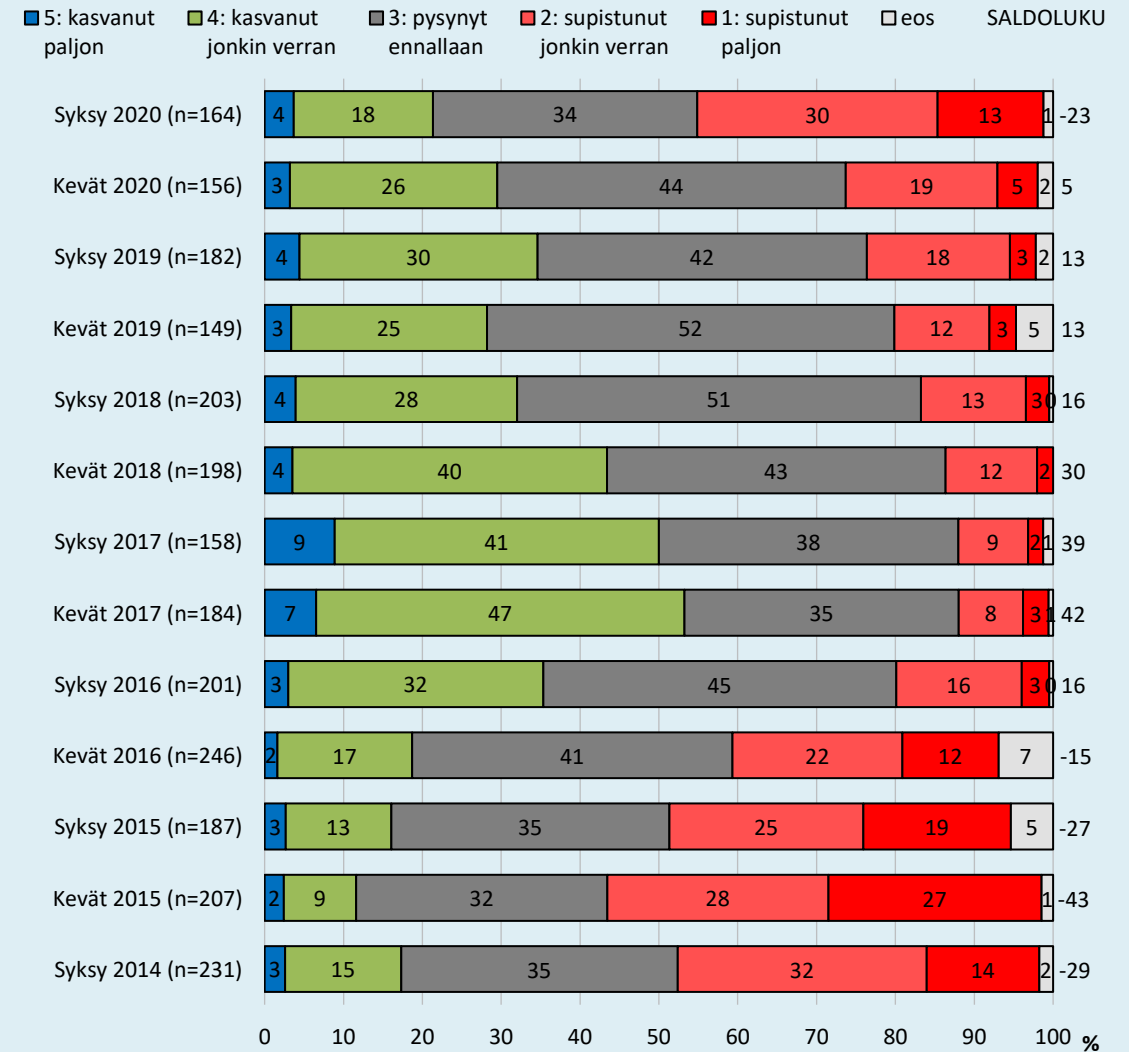
— Venäjän talouden kehitys seuraavien 6 kk aikana

Liiketoiminta Venäjällä

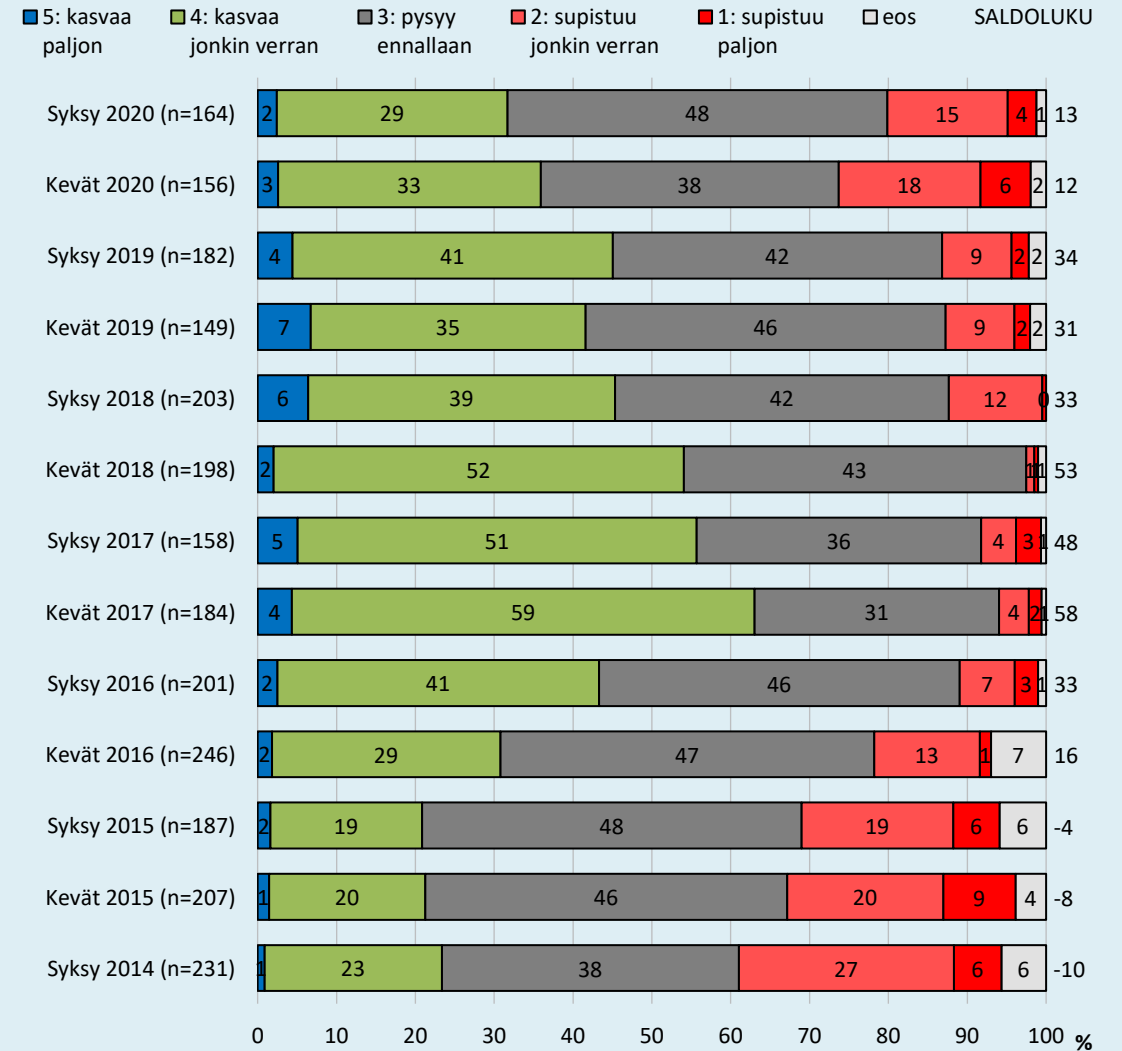
Liiketoiminta Venäjällä supistunut selvästi useammalla

- Yli 40 prosenttia vastaajista kertoo liiketoiminnan Venäjällä supistuneen viimeisen 6 kk aikana.
- Liiketoiminta on supistunut voimakkaimmin palvelualoilla ja vähiten teollisuudessa.
- Liiketoiminta on supistunut etenkin pienissä yrityksissä.

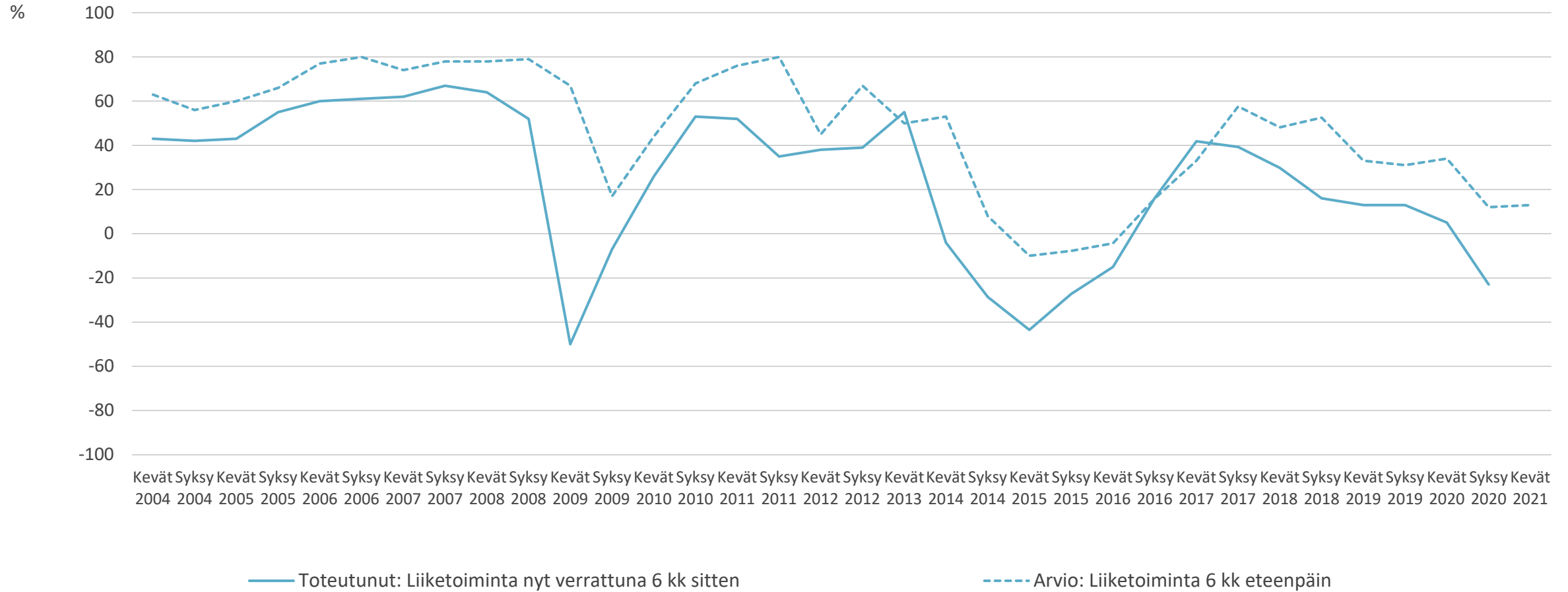

Odotukset liiketoiminnan kehityksestä ovat tasaantuneet

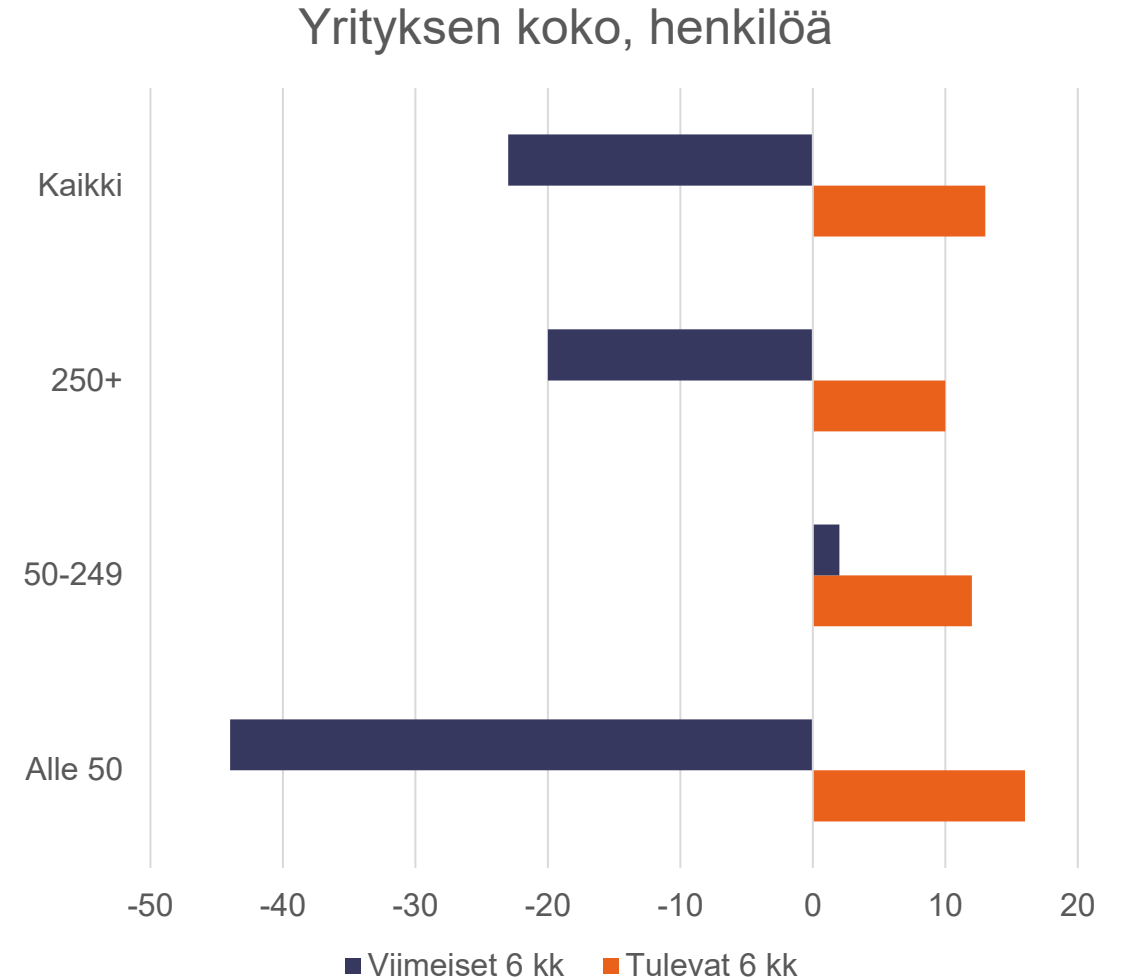
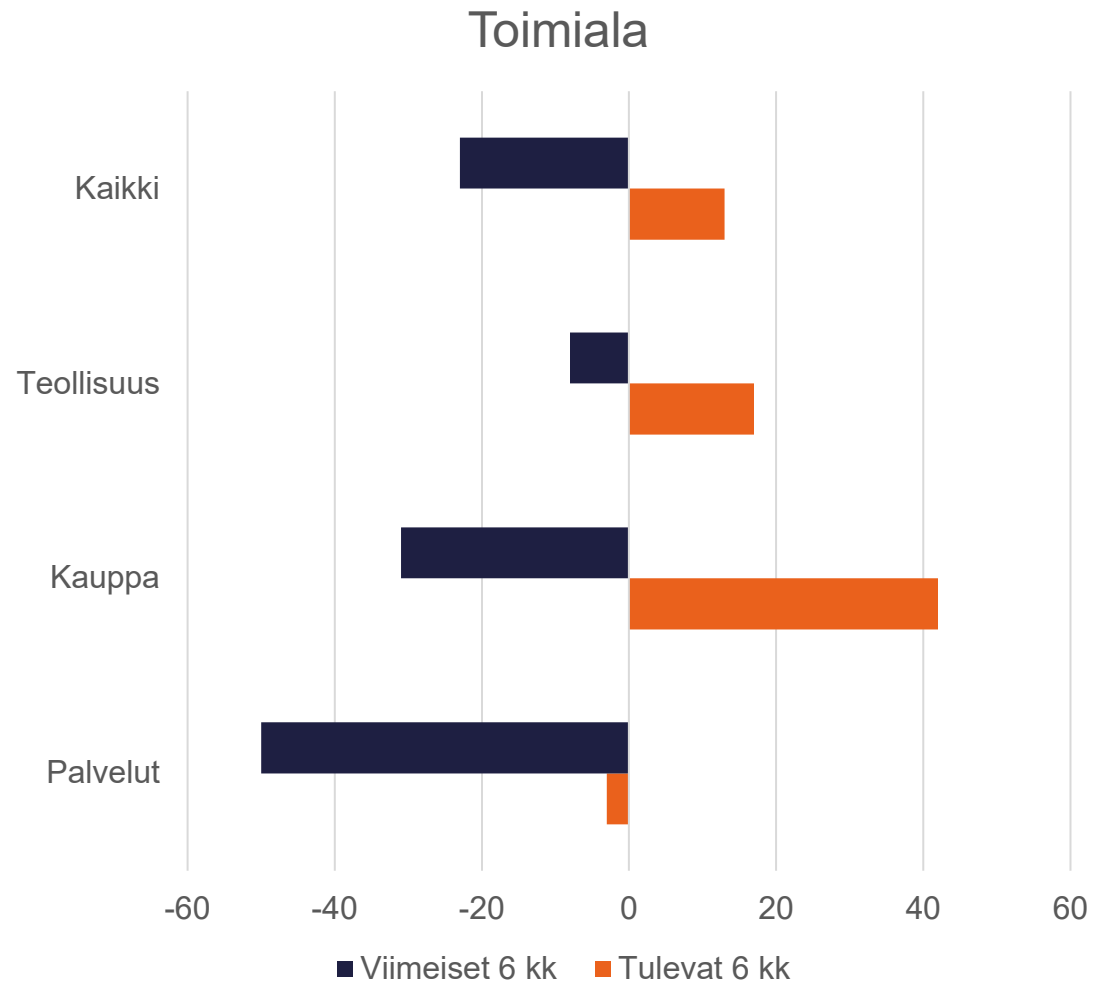
- Liiketoiminnan supistumista seuraavan 6 kk aikana odottavien vastaajien osuus on vähentynyt kevään mittauksesta – lähes puolet odottaa liiketoiminnan pysyvän ennallaan.
- Kasvua odottavia yrityksiä on eniten teollisuuden ja kaupan alalla, palveluissa näkymät ovat heikommat.
- Kasvua odottavat yritykset edustavat kaiken kokoisia yrityksiä.

Liiketoiminta Venäjällä, saldoluovut

Liiketoiminta Venäjällä, saldoluovut

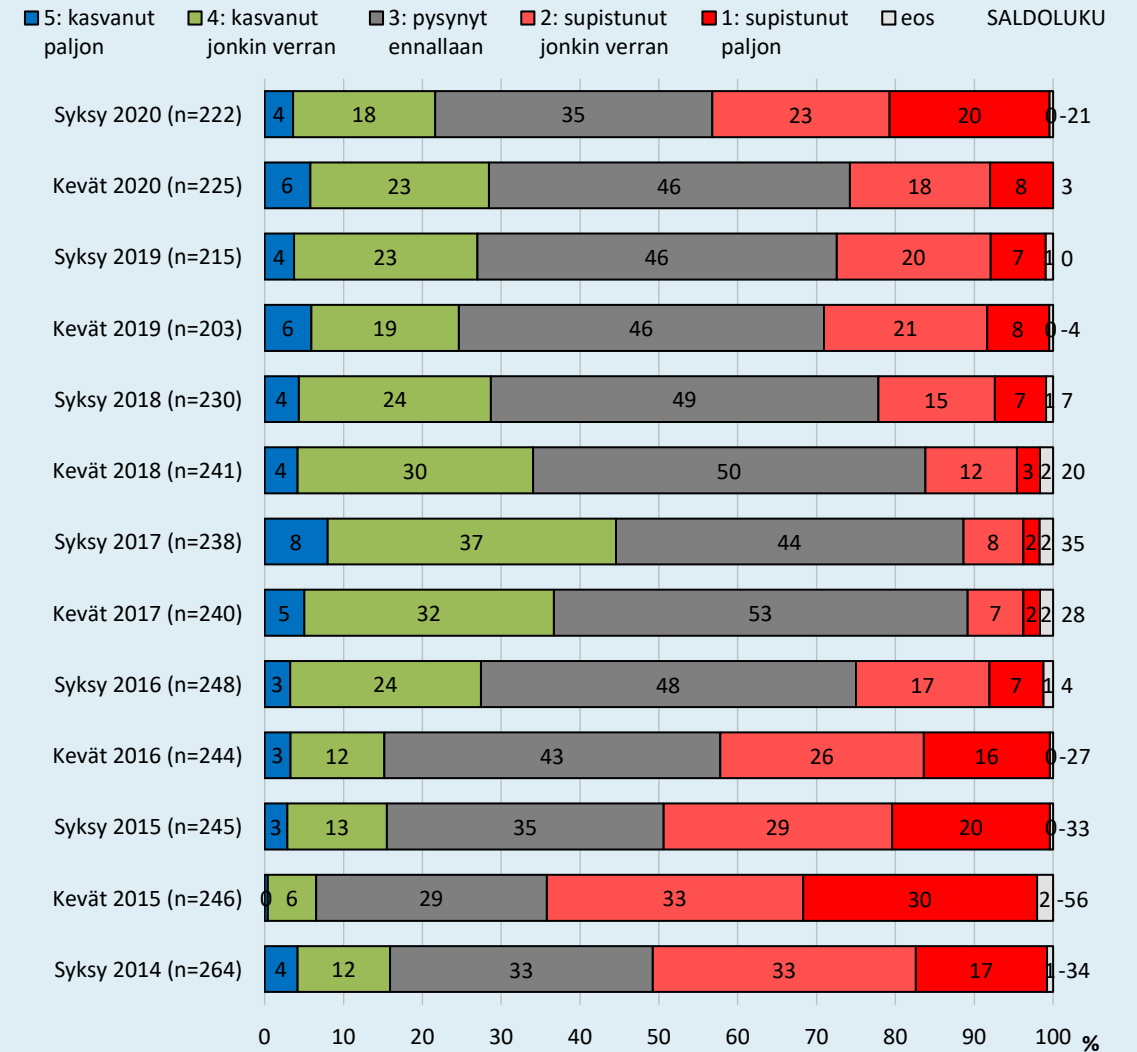

Vienti Venäjälle

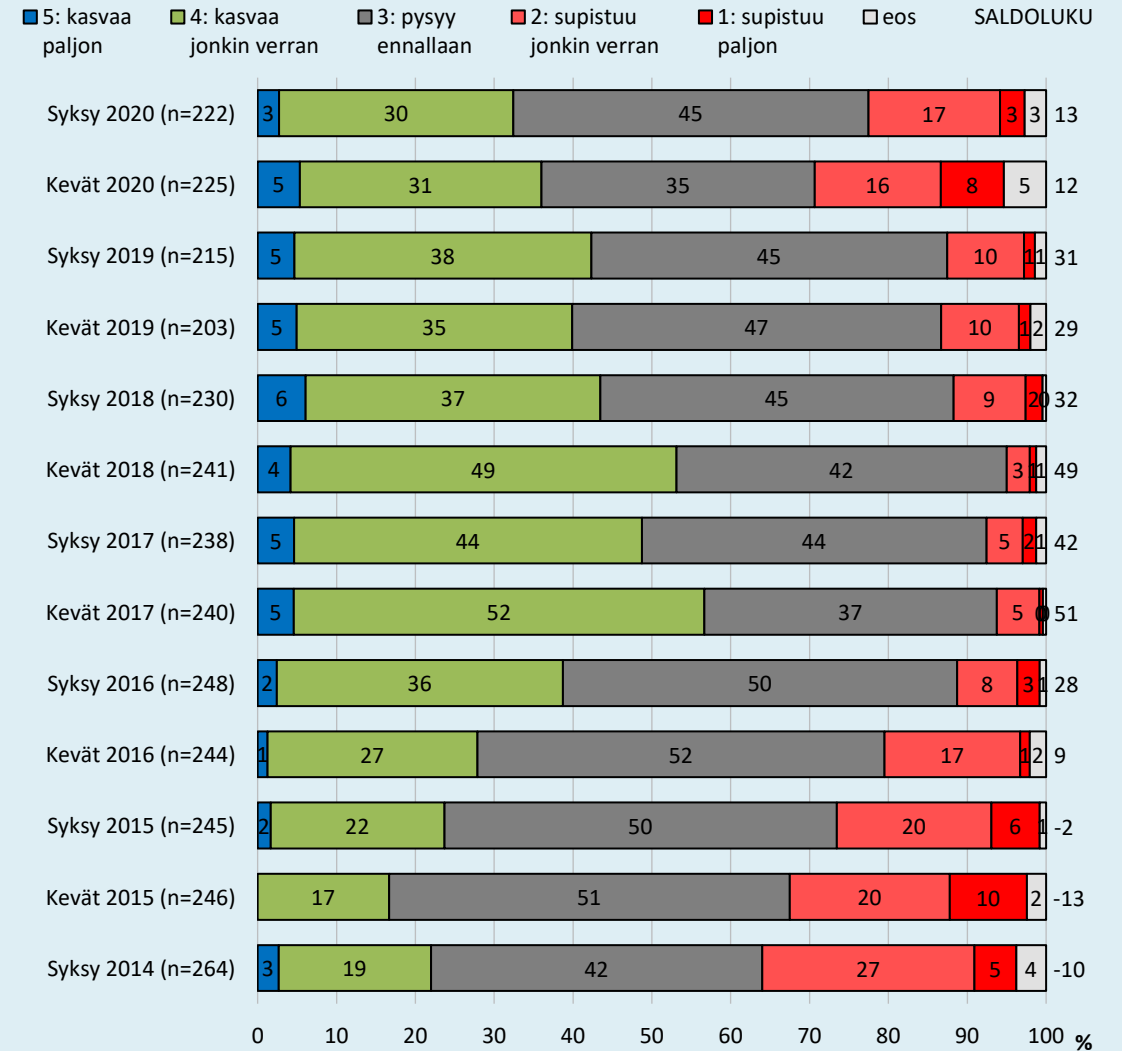
Vienti Venäjälle supistunut selvästi useammalla

- Yli 40 prosenttia vastaajista kertoo viennin Venäjälle supistuneen viimeisen 6 kk aikana.
- Vienti Venäjälle on supistunut kaikkia toimialoja edustavissa yrityksissä.
- Vienti Venäjälle on supistunut vähiten keskikokoisissa yrityksissä.

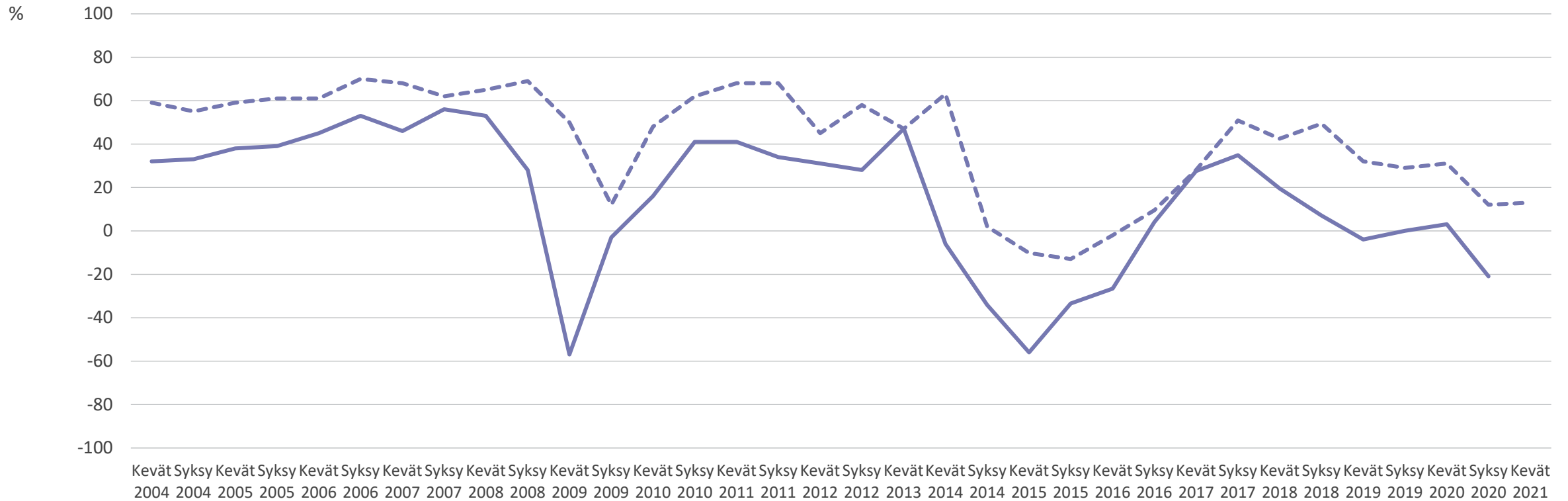

Odotukset viennin kehityksestä ovat tasaantuneet

- Viennin supistumista seuraavan 6 kk aikana odottavien yritysten osuus on vähentynyt kevään mittauksesta.
- Myönteisimmät odotukset viennin kehityksestä ovat palvelualoilla ja kaupan alalla.
- Myönteisimmät odotukset viennin kehityksestä ovat pienillä yrityksillä.

Vienti Venäjälle, saldoluovut

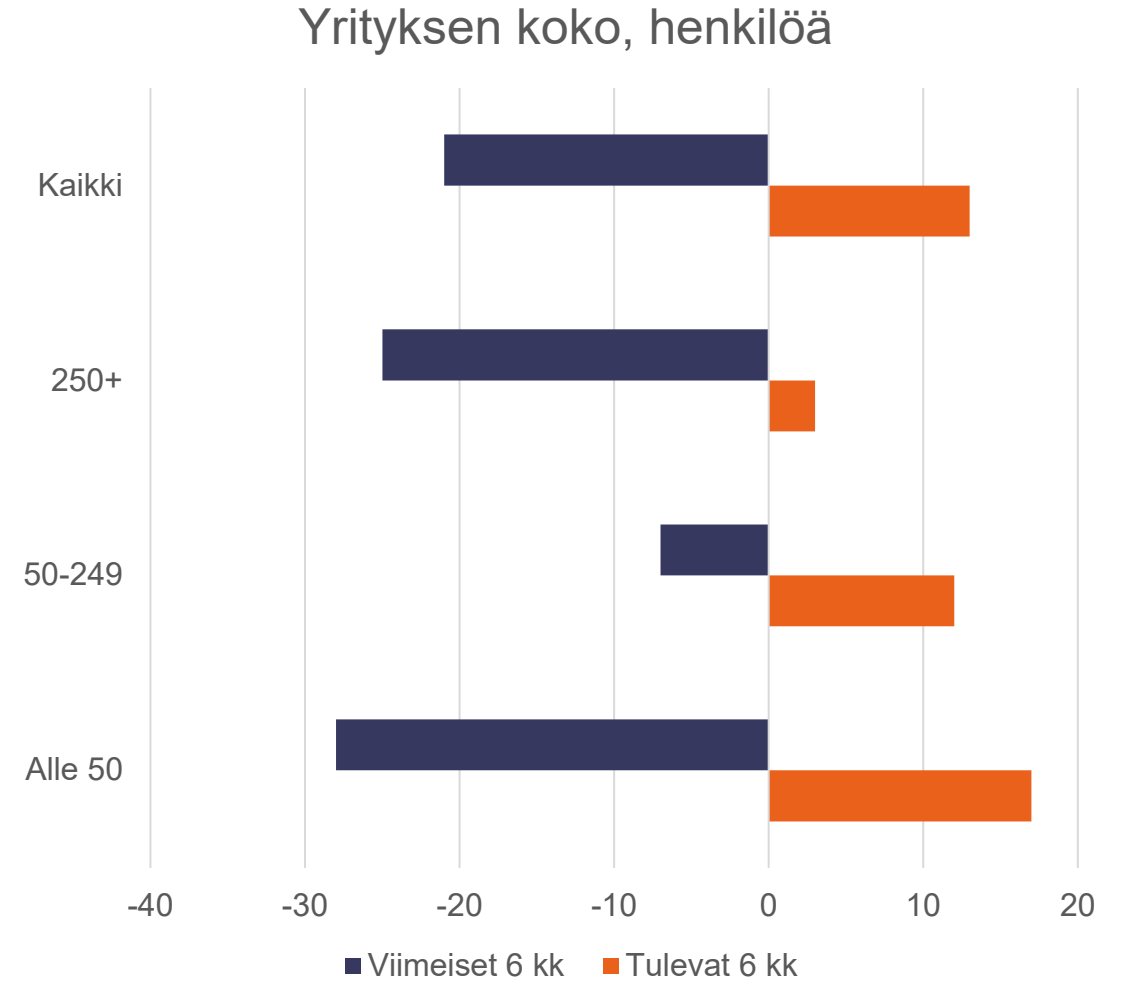
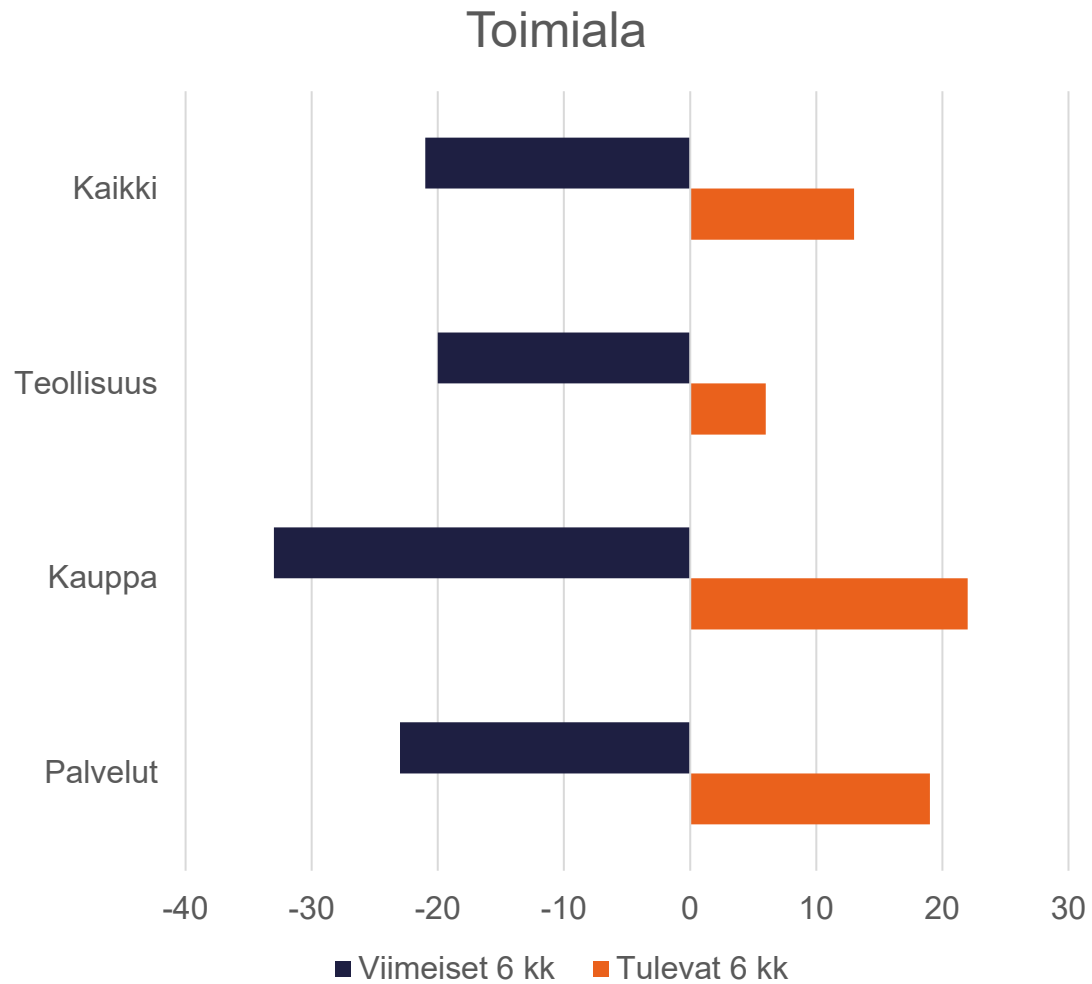

On vientiä Venäjälle = 241

— Toteutunut: Vienti nyt verrattuna 6 kk sitten

- - - Arvio: Vienti 6 kk eteenpäin

Vienti Venäjälle, saldoluovut

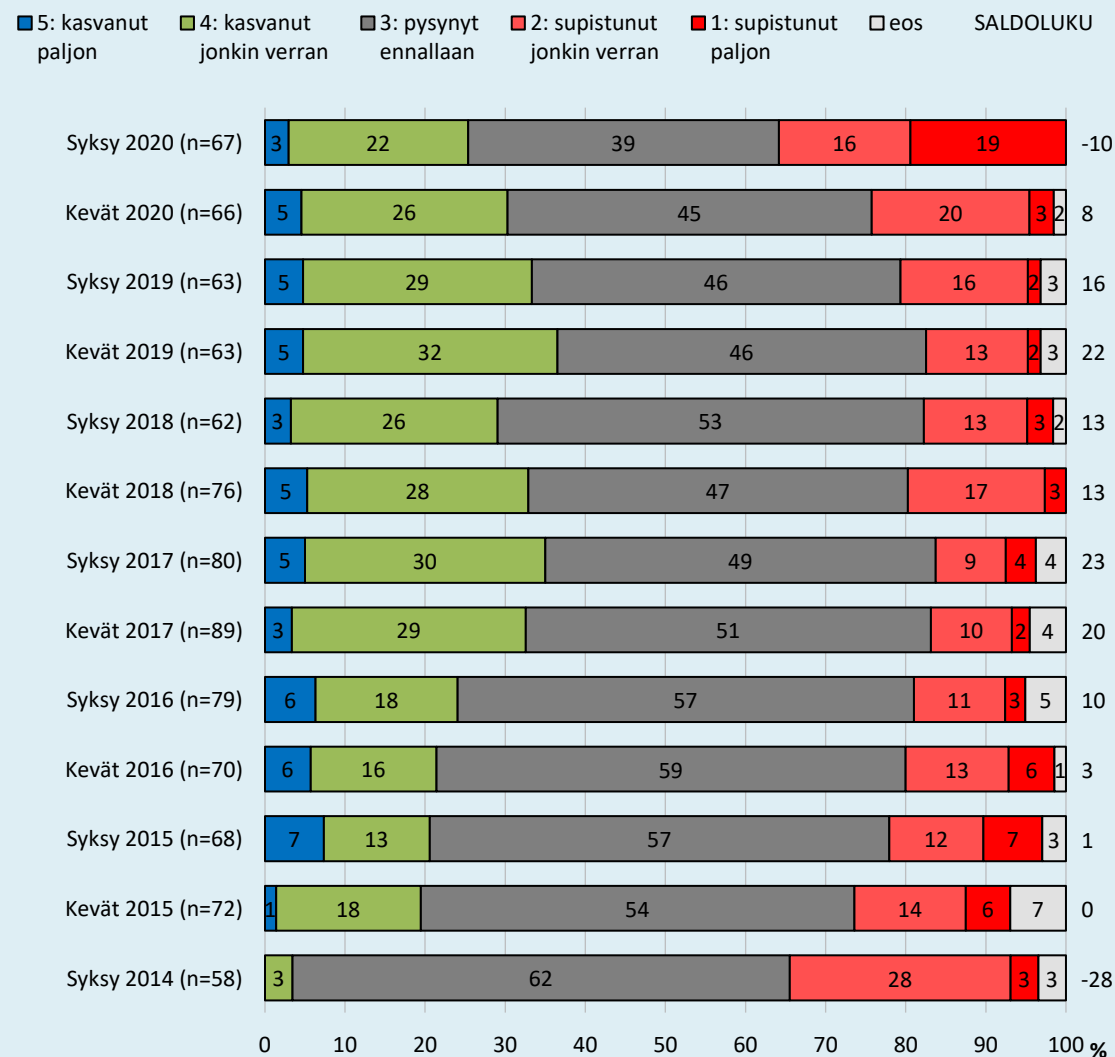

Tuonti Venäjältä

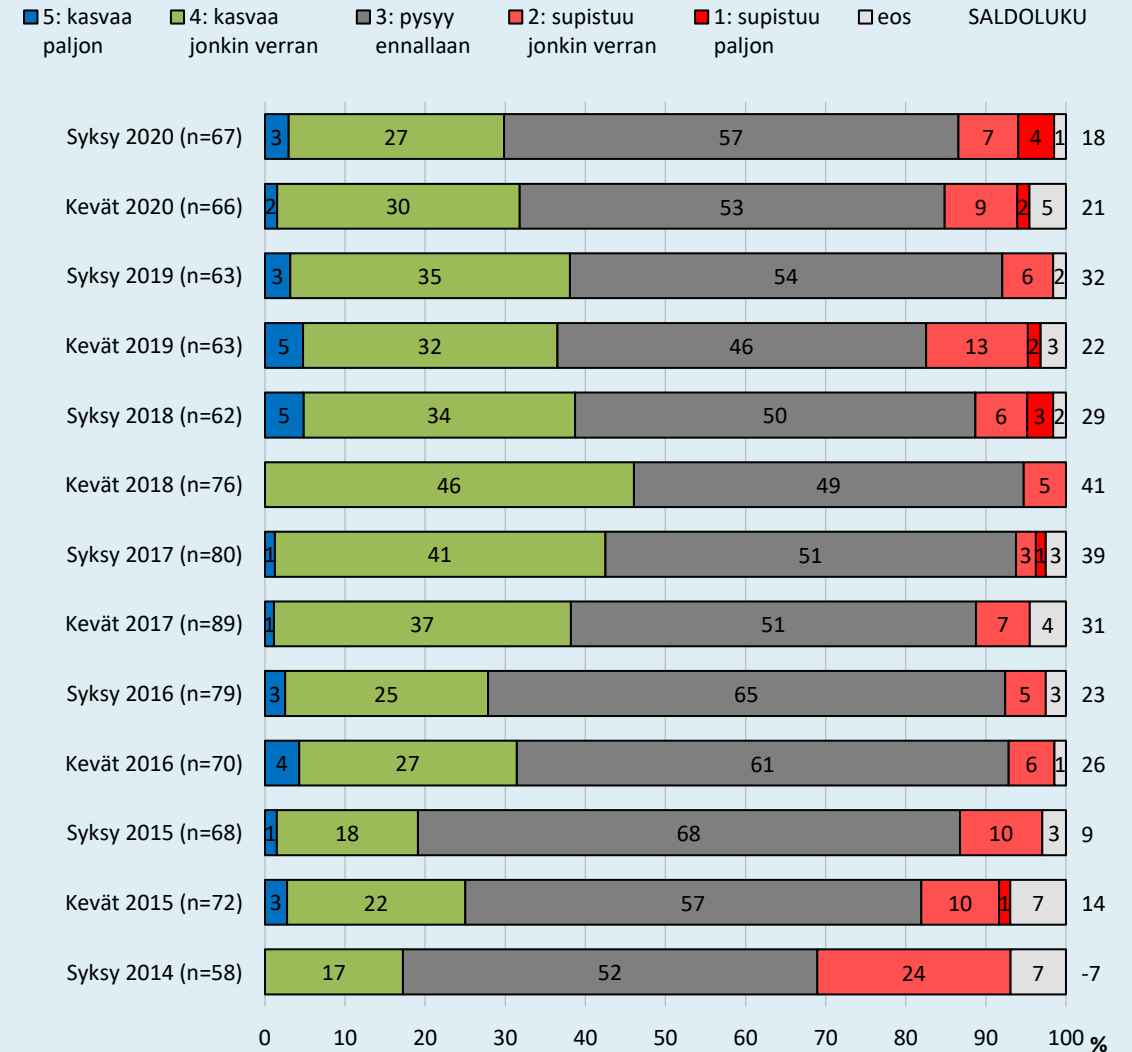
Tuonti supistunut yhä useammalla

- Yhä useampi vastaajayritys kertoo tuonnin supistuneen ja yhä harvempi kasvaneen.
- Tuonti on supistunut voimakkaasti palvelualoilla.
- Tuonti on supistunut voimakkaasti pienissä yrityksissä.

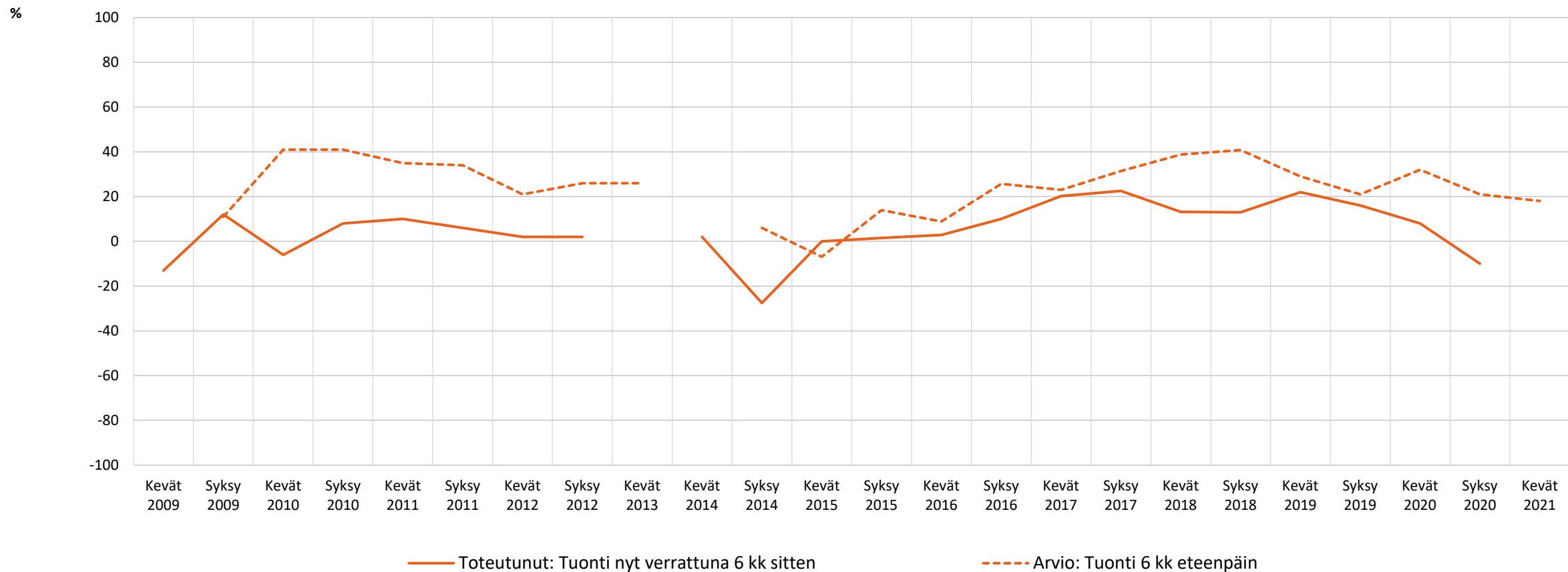

Tuonnin odotetaan pysyvän ennallaan

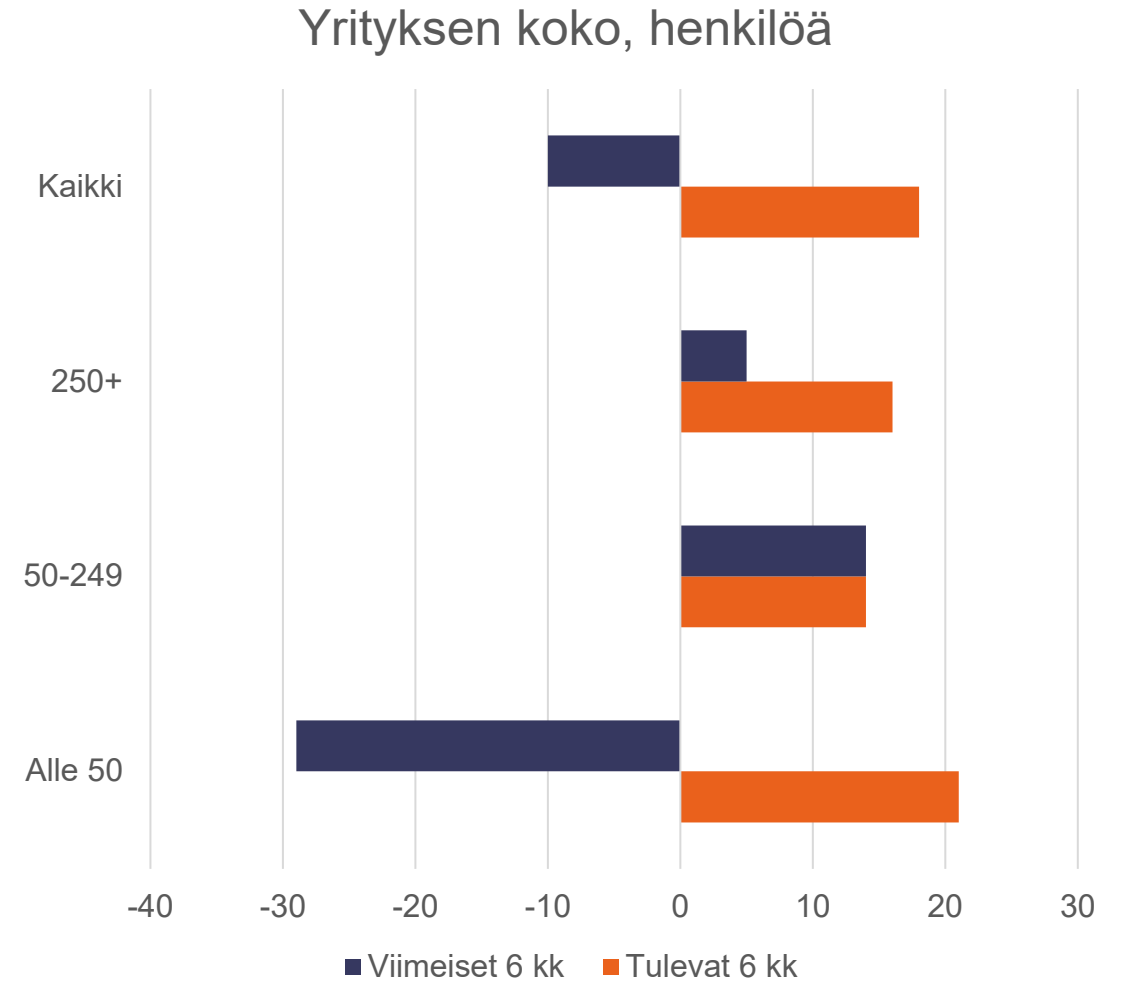
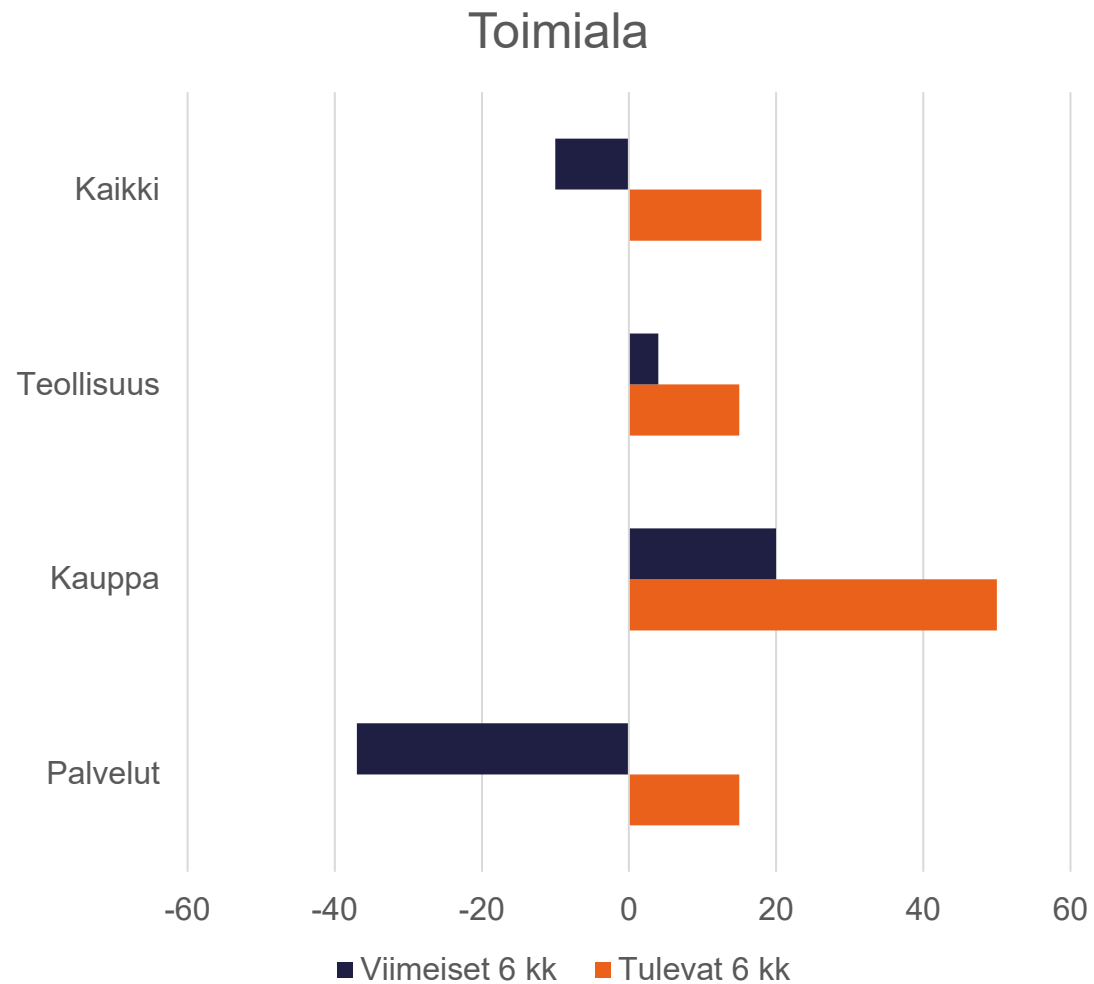
- Yli puolet vastaajista odottaa tuonnin pysyvän ennallaan.
- Kasvua odottavat yritykset edustavat kaikkia toimialoja.
- Kasvua odottavat yritykset edustavat kaiken kokoisia yrityksiä.

Tuonti Venäjältä, saldoluovut

Tuonti Venäjältä, saldoluovut

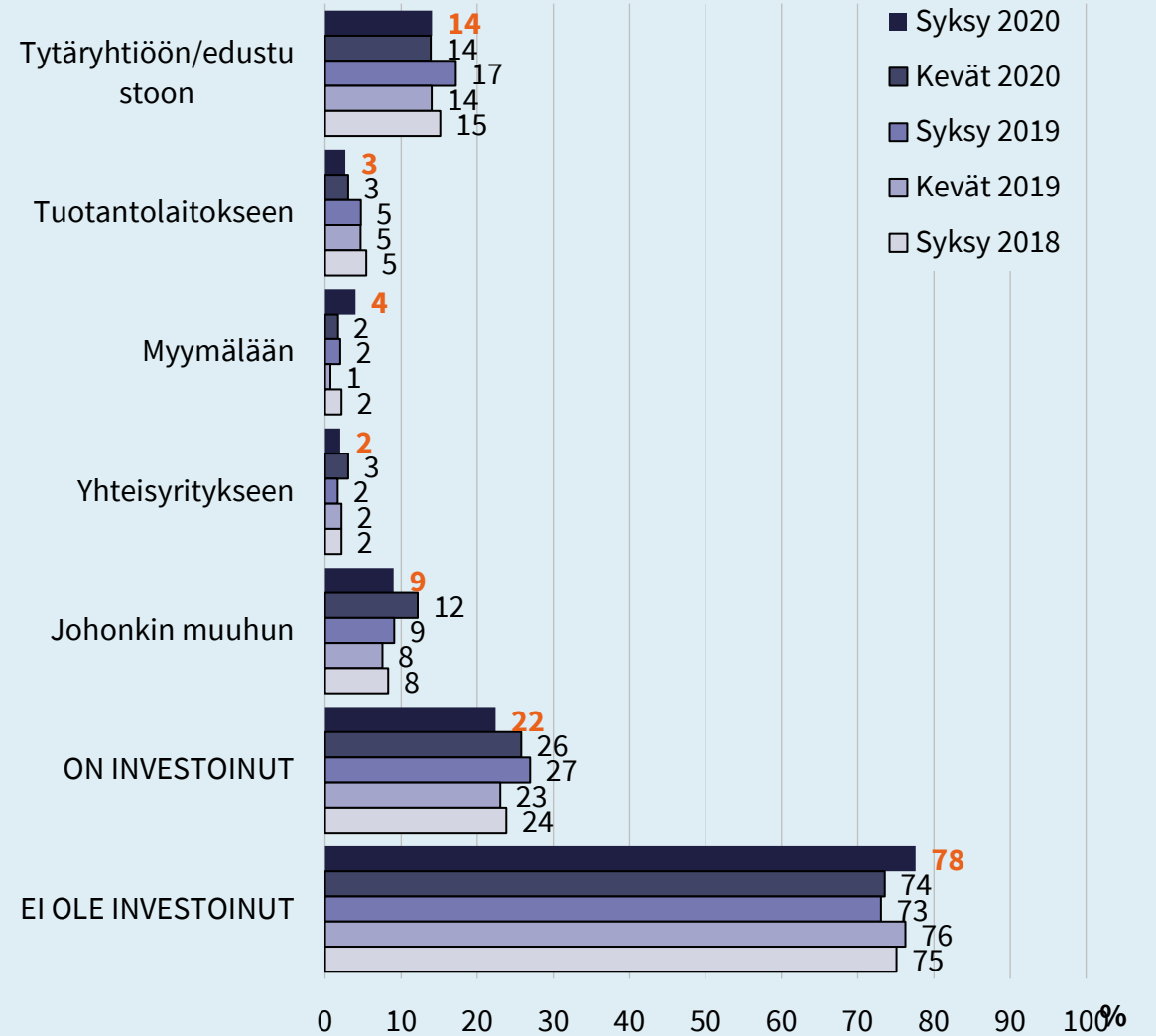

Investoinnit Venäjälle

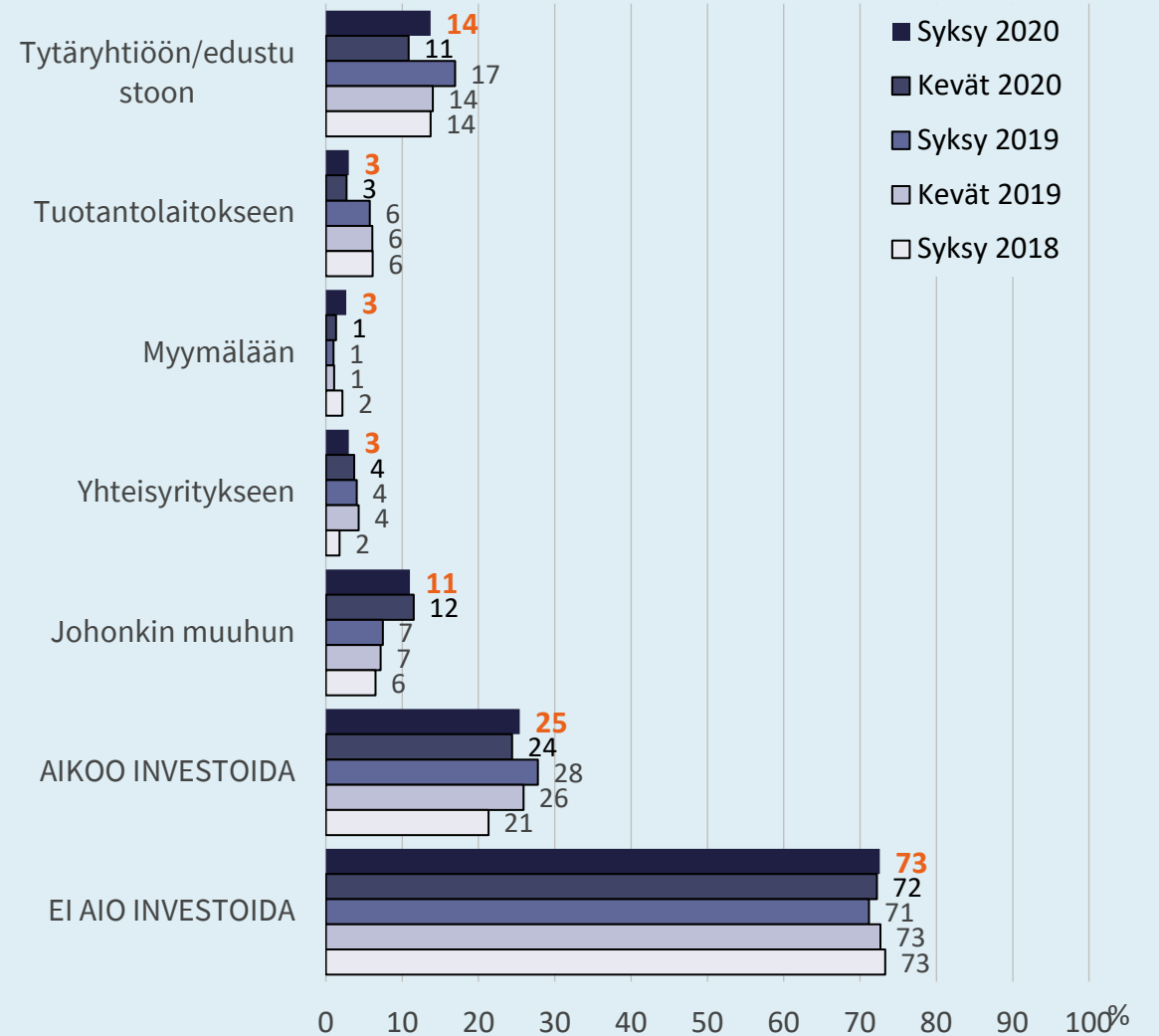
Investoivien yritysten osuus vähentynyt hieman

- Noin viidesosa vastaajista on tehnyt investointeja viimeisen vuoden aikana.
- Suurin osa investoinneista on kanavoitunut tytäryhtiöön tai edustustoon, kuten aikaisemminkin.
- Tuotannolliset investoinnit ovat olleet edelleen matalalla tasolla.

Investointisuunnitelmat kevään mittauksen tasolla

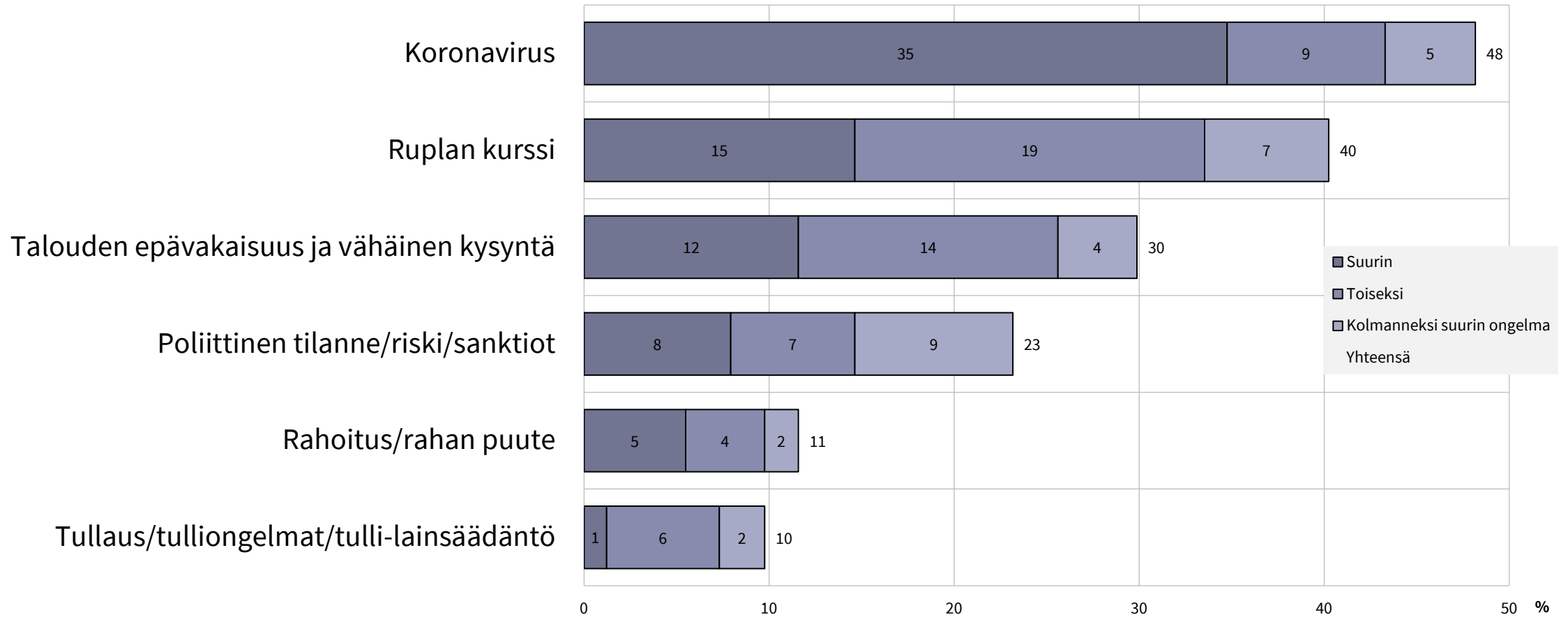
- Neljäsosa vastaajista aikoo investoida seuraavan 12 kk aikana.
- Investoinnit kohdistuvat tytäryhtiöön tai edustustoon.
- Tuotannolliset investoinnit pysyvät matalalla tasolla.

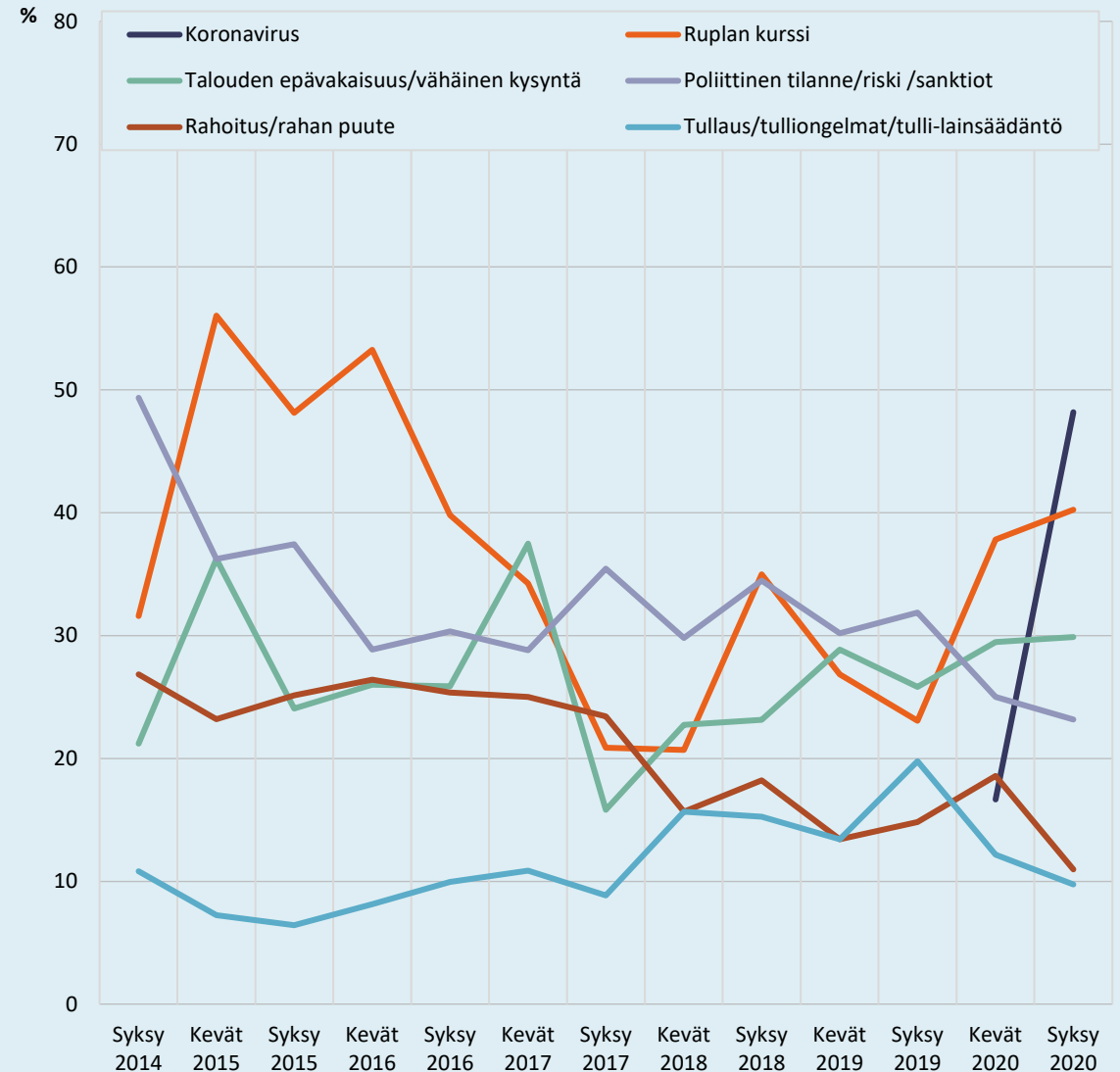
Suurimmat ongelmat

Suurimmat ongelmat liiketoiminnassa Venäjällä

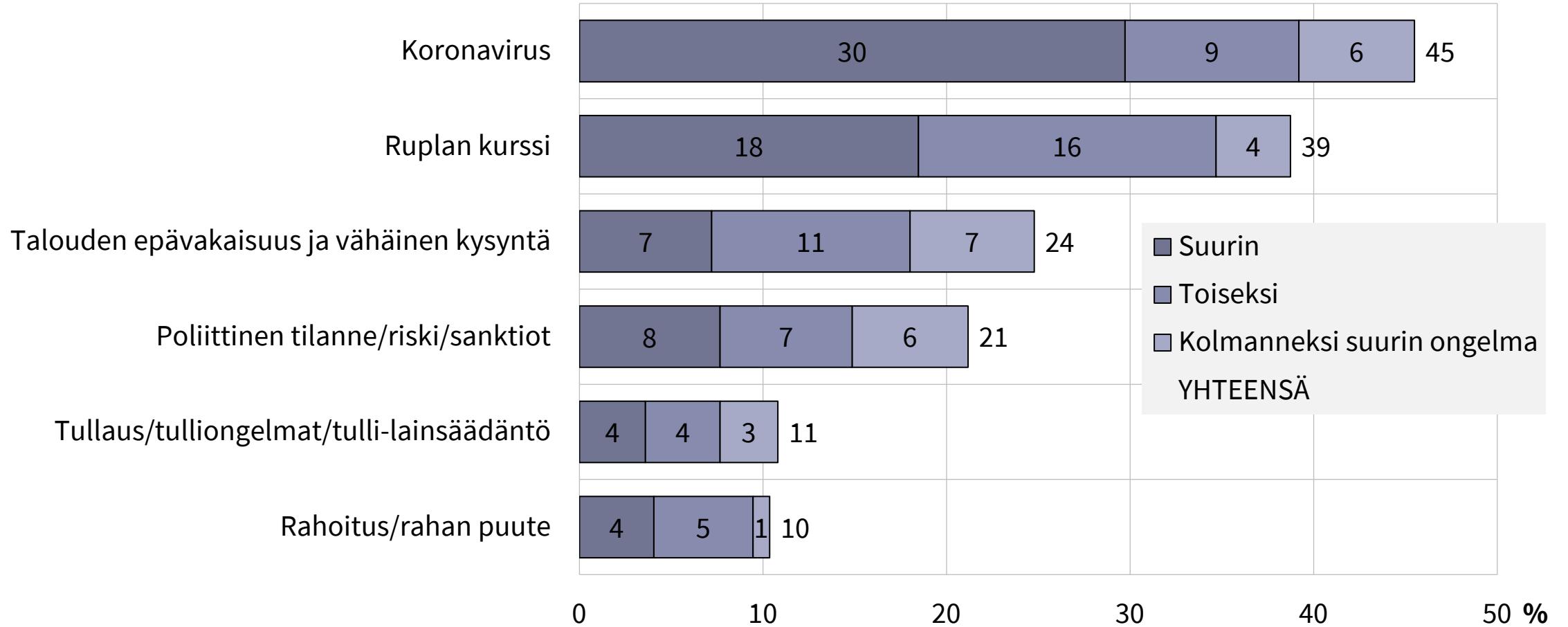

Korona ja ruplan kurssi suurimmat ongelmat liiketoiminnassa Venäjällä

- Korona koetaan liiketoiminnassa Venäjällä suuremmaksi ongelmaksi kuin viennissä tai tuonnissa.
- Toinen keskeinen ongelma on heikentynyt rupla. Ruplan kurssi on ongelmallisin teollisuudelle ja kaupan alalla, kun taas palvelualoja rasittaa enemmän talouden epävakaisuus ja vähäinen kysyntä.
- Pienet yritykset kokevat koronan ongelmallisimpana.

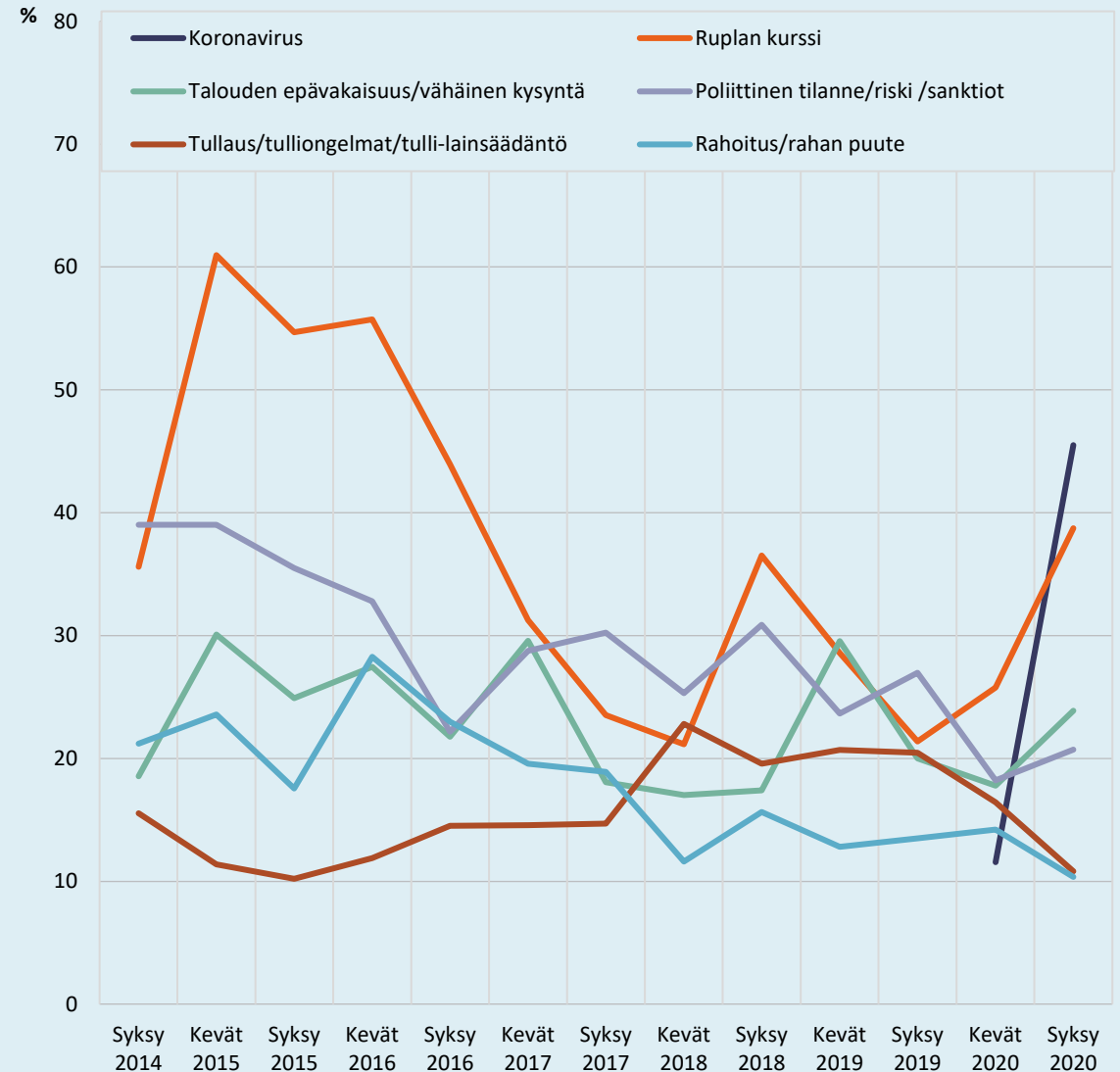

Suurimmat ongelmat viennissä Venäjälle

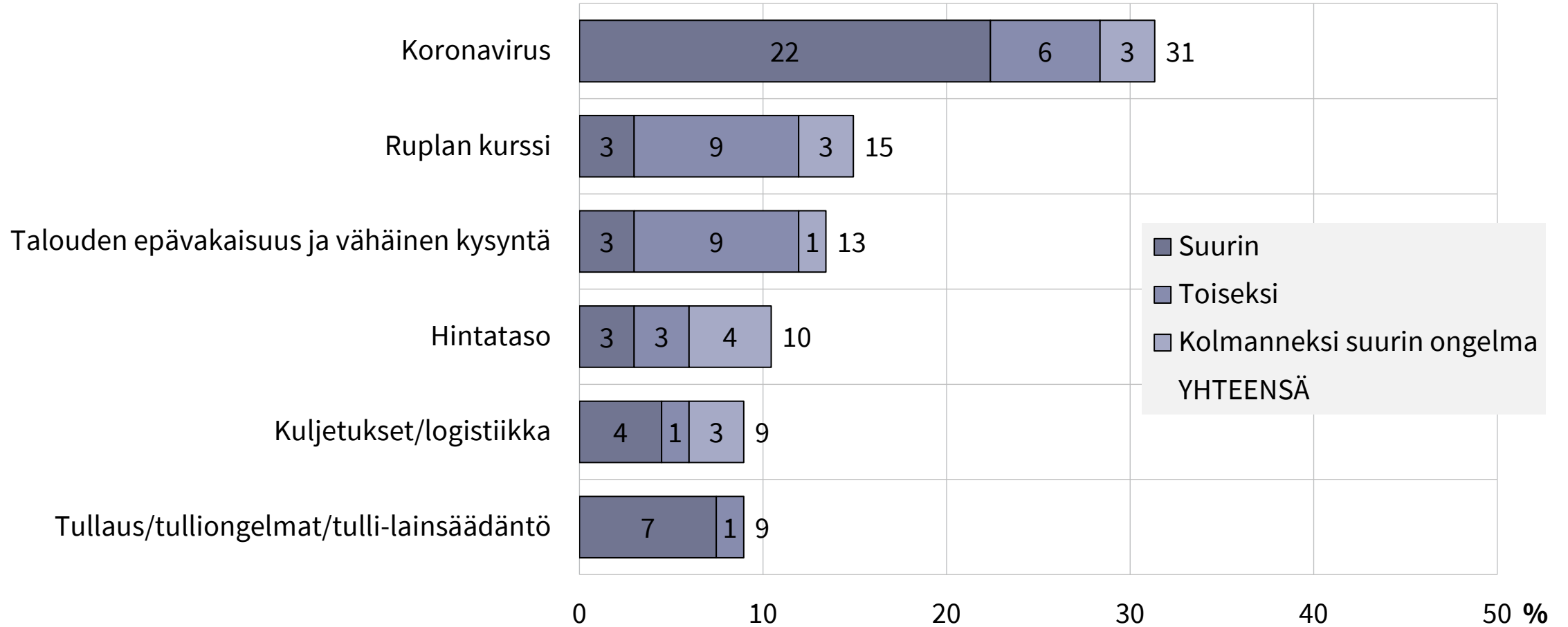

Korona ja ruplan kurssi suurimmat ongelmat viennissä Venäjälle

- Heikentynyt rupla rasittaa eniten vientiä Venäjälle.
- Heikentynyt rupla koettelee erityisesti teollisuuden ja kaupan alan vientiä.
- Suuria yrityksiä rasittaa koronan ja heikentyneen ruplan lisäksi talouden epävakaisuus ja vähäinen kysyntä sekä poliittinen tilanne, riski ja sanktiot.

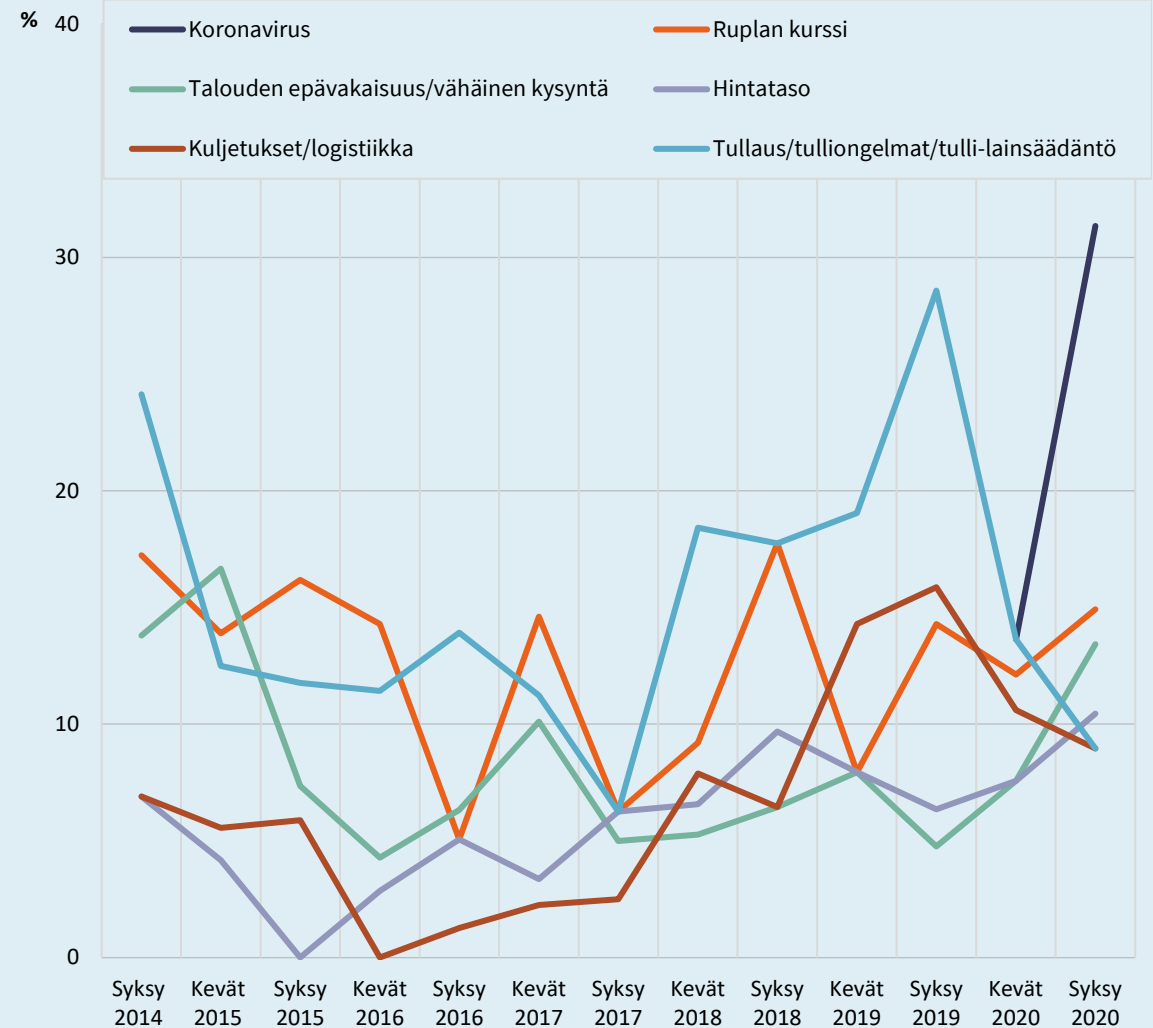

Suurimmat ongelmat tuonnissa Venäjältä

Korona selvästi suurin ongelma tuonnissa Venäjältä

- Korona on suurempi ongelma palveluiden ja kaupan alan tuonnille kuin teollisuuden tuonnille.
- Lähes kolmasosalla vastaajajoukon teollisuusyrityksistä ei ole minkäänlaisia ongelmia tuonnissa.
- Kolmasosalla vastaajajoukon keskikokoisista yrityksistä ei ole ongelmia tuonnissa.

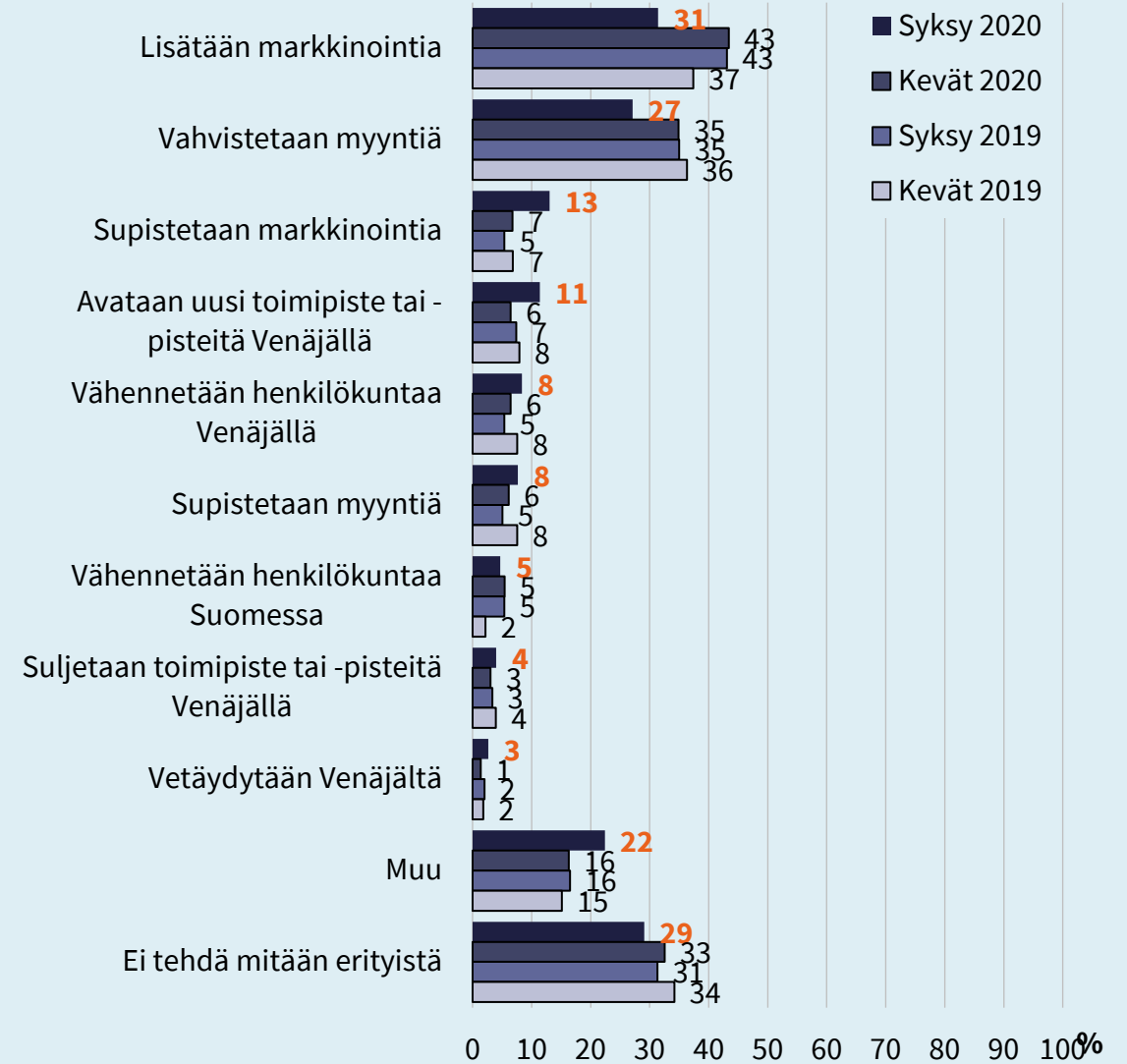

Reagointi Venäjän taloustilanteeseen

Miten yritys on reagoanut nykytilanteeseen Venäjän markkinoilla?

- Aiempaa harvempi vastaaja on lisännyt markkinointia tai vahvistanut myyntiä.
- Muutoksia henkilökuntaan tai toimipisteisiin Venäjällä on tehty eniten suurissa yrityksissä.
- Muut reagoitavat ovat lisääntyneet ja koskevat esimerkiksi etäyhteyksien käytön lisäämistä ja kumppaniverkostojen hyödyntämistä Venäjällä.

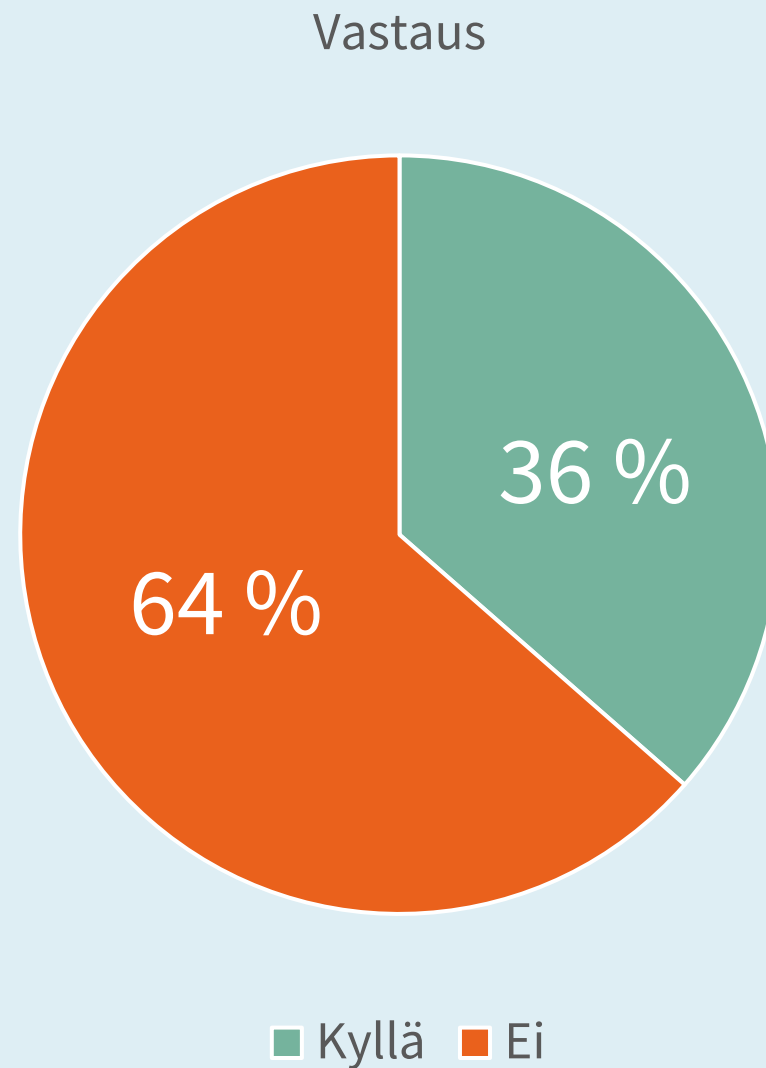

Avoim kysymys

Avoim kysymys

Onko koronapandemia muuttanut yrityksenne Venäjä-strategiaa tai liiketoimintasuunnitelmia?

Jos kyllä, niin millä tavoin?

- ”Omalla laitteella voi olla vaikutuksia koronasta parantumiseen. Mahdollisuudet kasvaneet koronan myötä.”
- ”Isompia satsauksia, tuotteemme ovat etäyhteyksissä tarvittavia laitteita.”
- ”Panostuksia verkkokauppaan.”
- ”Henkilökohtaiset kontaktit jääneet todella vähälle, vaikka se olisi tärkeää juuri Venäjällä.”
- ”Investoinnit Venäjällä jäissä, tulevaisuuteen näkeminen erittäin vaikeata, tilanne jähmettynyt.”
- ”Tulostavoitteita on alennettu.”

Jos kyllä, niin millä tavoin?

- ”Tietty varovaisuus, toisaalta mahdollisuutena näemme talojen suurentumisen ja vapaa-ajan asuntojen kysynnän elpymisen.”
- ”Enemmän panostuksia paikalliseen tuotantoon. Olemme ottaneet valikoimiimme myös muitakin kuin oman brändimme tuotteet.”

- ”Arvioimme jakeluverkkoamme uudelleen. Olemmeko asemoineet itsemme oikein?”
- ”Estänyt käytännössä suunnitelman tytäryrityksen avaamisesta.”
- ”Kaikki siirtyy parilla vuodella eteenpäin.”

Jos kyllä, niin millä tavoin?

- ”Olemme digitalisoineet tuotteemme, some-aktiviteettia lisätty, sähköistä markkinointia.”
- ”Panostetaan enemmän partnerin kautta, nimenomaan paikallisen kautta.”
- ”On paljon koulutusta, koska siihen on aikaa.”
- ”Varauduttava strategiatyössä pysyvään liikkumisrajoitukseen.”
- ”Myynti- ja markkinointisuunnitelmia ei ole pystytty toteuttamaan suunnitellusti.”
- ”Epävarmuus kasvanut. Joudutaan enemmän selvittelemään asioita.”

Lisätietoja

Jaana Rekolainen

toimitusjohtaja

Suomalais-Venäläinen kauppakamari

+358 400 457743

jaana.rekolainen@svkk.fi

Juha Lemmetyinen

tutkimusjohtaja

Taloustutkimus Oy

+358 50 516 8475

juha.lemmetyinen@taloustutkimus.fi

SUOMALAIS / VENÄLÄINEN
KAUPPAKAMARI